

Ο Θεός δεν μας υποσχέθηκε επίγεια ευτυχία!

π.Αλέξανδρος Σμέμαν

Αλλά γιατί όλα αυτά, εκτός από μια στιγμιαία χαρά, δεν έχουν μια μεγαλύτερη και διαρκέστερη επίδραση; Πόσος θυμός, αμοιβαίος πόνος, προσβολή.

Πόση – δίχως υπερβολή -κρυμμένη βία. Τι είναι αυτό που θέλει ο άνθρωπος; Για ποιό πράγμα διψά; Αν δεν το λάβει, μεταμορφώνεται σ' ένα πρόσωπο του κακού, κι αν το λάβει, τον κάνει να επιθυμει περισσότερο.

Θέλει την αναγνώριση, δηλαδή τη «δόξα των άλλων». Να είναι «κάποιος» για τον άλλο, για τους άλλους, «κάτι»: μια αρχή, μια εξουσία, ένα αντικείμενο φθόνου, κ.λπ. Εδώ βρίσκεται, νομίζω, η κύρια πηγή και η ουσία της υπερηφάνειας. Κι αυτή η υπερηφάνεια μεταμορφώνει αδελφούς σ' εχθρούς.

Στην Εκκλησία, που είναι ένας μικρόκοσμος και που καλείται ν' αποκαλύψει την Καινή Ζωή σ' αυτόν τον κοσμο, στην Εκκλησία που η ζωή της, η πηγή της και η ουσία της δεν είναι η υπερηφάνεια, αλλά η αγάπη (των εχθρών μας) – όλα αυτά είναι ιδιαίτερα ορατά. Έξω από την Εκκλησία, «εν τω κοσμω τούτω», η υπερηφάνεια – όπως ο θάνατος, η εξουσία, ο πόθος – είναι νομιμη. Εφευρίσκονται σχήματα για τον εξαγνισμό τους, τη μεταμόρφωσή τους σε κοινωνικά αποδεκτά φαινόμενα.

Γι' αυτό έχουμε τη σημερινή αναστάτωση με τα «δικαιώματα», τη δημοκρατία, κ.λπ. Η κύρια κινητήρια δύναμη σήμερα δεν είναι η «ελευθερία», όπως συνήθως νομίζουμε, αλλά η εξίσωση. Είναι μια ισχυρή άρνηση της ιεραρχίας στη ζωή, υπεράσπιση όχι του δικαιώματος του καθένα να είναι ο εαυτός του, αλλά μια υποσυνείδητη διαβεβαίωση πως όλοι ουσιαστικά είναι ίδιοι, δηλαδή ότι δεν υπάρχουν «πρώτοι», αναντικατάστατοι, μοναδικοί, «κεκλημένοι».

Παρ' όλα αυτά, στον πεπτωκότα κοσμο μας, τα δικαιώματα και η δημοκρατία είναι σχετικά καλά, είναι μια σχετική ρυθμιση στον αγώνα του καθενός ενάντια σ' όλους τους άλλους. Γίνονται κακά μόνον όταν εξαφανιστούν τα σχετικά τους χαρακτηριστικά και «θεωθούν», ώστε να γίνουν καλά σε μια ολοκληρωτική, φασιστική κυβέρνηση• αλλά τότε μεταβάλλονται σε κακό εκεί όπου νικούν και γίνονται αυτοσκοπός, δηλαδή είδωλο. Γίνονται δε είδωλο κάθε φορά που παύουν να υπερασπίζονται τον αδύναμο, και μετατρέπονται σε όργανο εξίσωσης, και γι' αυτό πνευματικού απανθρωπισμού και τελικά υπερηφάνειας.

Στην Εκκλησία, δικαιώματα, εξισωτισμός και αγώνες είναι ανεφάρμοστα, επειδή η Εκκλησία δεν γνωρίζει άλλο νομο από τον νομο της αγάπης• ή μάλλον την ίδια την αγάπη. Αν εκπέσει ή αδυνατίσει η αγάπη, αν κάποιος απομακρυνθεί από την αγάπη, εισβάλλει η υπερηφάνεια (επιθυμία της σαρκός, επιθυμία των οφθαλμών, αλαζονεία του βίου – Α' Ιωαν. 2,16). Η αγάπη, ως ζωή του Θεού – και σ' αυτή τη ζωή δεν υπάρχει αλαζονεία. Ο Πατήρ είναι πάντοτε Πατήρ, αλλά δίνει τα πάντα στον Υιό.

Ο Υιός δεν ισχυρίζεται πως είναι ο Πατήρ αλλά είναι αιωνίως ο Υιός, και το Άγιο Πνεύμα είναι η Ζωή καθατή, η Ελευθερία καθατή («το πνεύμα όπου θέλει πνεύει», Ιωαν. 3,8), είναι η ίδια η Αγάπη του Πατρός προς τον Υιό του Υιού προς τον Πατέρα, το θείο δώρο της ύπαρξης και της υπακοής. Ο Θεός δίνει αυτή την αγάπη, κάνει τον άνθρωπο μέρος αυτής της αγάπης, και αυτή η κοινωνία είναι η Εκκλησία.

Έτσι στην Εκκλησία δεν υπάρχουν δικαιώματα, ούτε συνδεόμαστε

μ' αυτά τα δικαιώματα, ούτε υπάρχει εξισωτισμός. Δεν υπάρχει εξισωτισμός, γι' αυτό και δεν υπάρχει σύγκριση -που είναι η κύρια πηγή υπερηφάνειας. Η πρόσκληση για τελείωση που απευθύνεται σε κάθε πρόσωπο είναι μια πρόσκληση να βρούμε τον εαυτό μας, όχι βέβαια με τη σύγκριση, ούτε με την αυτοανάλυση («που βρίσκεται το δυναμικό μου;») αλλά κατά θεόν. Από δω προέρχεται και το παράδοξο: μπορείς να βρείς τον εαυτό σου μόνον όταν τον χάσεις, και αυτό σημαίνει να ταυτίσεις ολοκληρωτικά τον εαυτό σου με την κλήση του θεού, ενώ το σχέδιο που υπάρχει για τον άνθρωπο δεν αποκαλύπτεται στον ίδιο τον άνθρωπο αλλά «εν θεώ»!

Ν' αγαπάς – τον εαυτό σου και τους άλλους – με την αγάπη του θεού: πόσο χρειάζεται αυτό στην εποχή μας που η αγάπη έχει σχεδόν ολοκληρωτικά παρεξηγηθεί. Πόσο χρήσιμο δεν θα ήταν αν στοχαζόμασταν προσεκτικότερα και βαθύτερά τη ριζική ιδιαιτερότητα της αγάπης του θεού. Μού φαίνεται μερικές φορές πως η πρώτη ιδιορρυθμία της είναι η σκληρότητά της. Αυτό σημαίνει – *mutatis mutandis* – την απουσία συναισθηματικότητας με την οποία ο κόσμος και ο Χριστιανισμός ταυτίζονται συνήθως αυτή την αγάπη.

Στην αγάπη του θεού, δεν υπάρχει καμία υπόσχεση για επίγεια ευτυχία, καμία φροντίδα γι' αυτήν. Αυτή η αγάπη είναι υποταγμένη ολοκληρωτικά στην επαγγελία και στην έγνοια για τη Βασιλεία του θεού, δηλαδή στην απόλυτη ευτυχία για την οποία ο θεός έχει δημιουργήσει τον άνθρωπο και στην οποία έχει καλέσει τον άνθρωπο.

Έτσι, η πρώτη ουσιαστική σύγκρουση ανάμεσα στην αγάπη του θεού και στην πεπτωκυία ανθρώπινη αγάπη: «Κόψε το χέρι σου», «βγάλε το μάτι σου», «άφησε τη γυναίκα και τα παιδιά σου», «ακολούθησε τη στενή οδό...» – όλα αυτά είναι φανερό πως δεν συμβιβάζονται με την ευτυχία στη ζωή. Αυτό ήταν που έκανε τον κόσμο ν' αλλάξει δρομο από την ολοκληρωτική αγάπη και να τον γεμίσει με μίσος.

Schmemmann Alexander

Περί της πνευματικής τελειότητας

Άγιου Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου

Με τη χάρη και τη θεία δωρεά του Πνεύματος ο καθένας από μας κερδίζει τη σωτηρία· με πίστη πάλι και αγάπη και με αγώνα της αυτεξούσιας προαιρέσεως μπορεί να φτάσει στο τέλειο μέτρο της αρετής. Και τούτο, για να κληρονομήσει την αιώνια ζωή όχι μόνο με τη χάρη, αλλά και με τη δικαιοσύνη.

Και μήτε να αξιώνεται την τέλεια αρετή με μόνη τη θεία δύναμη και χάρη, χωρίς να συνεισφέρει και τούς δικούς του κόπους, μήτε πάλι με μόνη τη δική του προθυμία και δύναμη να φτάνει το τέλειο μέτρο της ελευθερίας και της καθαρότητας χωρίς να βοηθήσει από ψηλά το χέρι του Θεού. Όπως λέει και ο Ψαλμωδός, αν ο Κύριος δεν οικοδομήσει το σπίτι, η δε φυλάξει την πόλη, μάταια αγρυπνούν οι φύλακες και μάταια κοπιάζουν οι οικοδόμοι.

2. Ερώτηση: Ποιο είναι το θέλημα του Θεού, στο οποίο προτρέπει και καλεί ο Απόστολος τον καθένα να φτάσει;

Απόκριση: Η τέλεια κάθαρση από την αμαρτία, η ελευθερία από τα πάθη της ατιμίας και η απόκτηση της κορυφαίας αρετής.

Αυτό είναι ο καθαρισμός και αγιασμός της καρδιάς πού γίνεται με τη μέθεξη του τέλειου και θεϊκού Πνεύματος, με εσωτερική αίσθηση. Γιατί λέει ο Κύριος: «Μακάριοι όσοι έχουν καθαρή καρδιά, γιατί αυτοί θα δουν το Θεό», και: «Να γίνεστε και σεις

τέλειοι, όπως είναι τέλειος και ο ουράνιος Πατέρας σας». Και ο Δαβίδ λέει: «Είθε να γίνει η καρδιά μου άμεμπτη στην τήρηση των εντολών Σου, για να μην ντροπιαστώ», και πάλι: «Τότε μόνο δεν θα ντροπιαστώ, όταν εκπληρώνω όλες τις εντολές Σου». Επίσης σ' εκείνον πού ερωτά: «Ποιος είναι άξιος να ανέβει στο όρος του Κυρίου και να σταθεί στον άγιο τόπο Του;» αποκρίνεται: «Αυτός πού έχει αθώα χέρια και καθαρή καρδιά». Με τα λόγια αυτά υποδηλώνει την τέλεια αναίρεση της αμαρτίας πού επιτελείται με την πράξη και με τη διάνοια.

3. Το Άγιο Πνεύμα, γνωρίζοντας ότι τα αφανή και κρυφά πάθη δύσκολα φεύγουν και είναι σαν ριζωμένα βαθιά στην ψυχή, μας δείχνει μέσω του Δαβίδ, με τι τρόπο να επιχειρούμε την κάθαρσή τους. Λέει αυτός δηλαδή: «Καθάρισέ με από τα κρυμμένα πάθη μου». Έτσι φανερώνει ότι θα το πετύχομε αυτό με πολλή δέηση και πίστη και με ολοκληρωτική στροφή προς το θεό, μαζί με τη συνέργια του Πνεύματος. Παράλληλα, με το να αντιστεκόμαστε και εμείς στα πάθη και να φυλάγομε με κάθε τρόπο την καρδιά μας.

4. Και ο μακάριος Μωυσής, θέλοντας με παραδείγματα να δείξει ότι η ψυχή δεν πρέπει να ακολουθεί δύο γνώμες, δηλαδή το καλό και το κακό, αλλά μόνο το καλό, ούτε να καλλιεργεί δύο είδη καρπών, δηλαδή ωφέλιμους και βλαβερούς, αλλά μόνο ωφέλιμους, λέει: «Στο αλώνι σου, δε θα ζέψεις μαζί ζώα διαφορετικού γένους, λ.χ. βόδι με γαϊδούρι, αλλά αφού ζέψεις ζώα του ιδίου γένους, να αλωνίσεις τα σπαρτά σου», -δηλαδή στο αλώνι της καρδιάς μας να μην αλωνίζουν μαζί αρετή και κακία, αλλά μόνον η αρετή. «Δεν θα υφάνεις λινό μαζί με μάλλινο ύφασμα, ούτε μαλλί με λινό. Δε θα καλλιεργήσεις στο χωράφι σου δύο είδη καρπών μαζί. Δε θα διασταυρώσεις ζώα διαφορετικού γένους, αλλά θα ενώσεις ζώα ίδιου γένους.» Με όλα αυτά υπαινίσσεται με μυστικό τρόπο ότι δεν πρέπει να καλλιεργούνται μέσα μας, όπως είπαμε, κακία και αρετή, αλλά να γεννιούνται αποκλειστικά οι γόννοι της αρετής· ούτε να μετέχει η ψυχή σε δύο πνεύματα, στο πνεύμα του θεού και στο πνεύμα του κόσμου, αλλά μόνο στο πνεύμα του θεού, και να καρποφορεί μόνο τούς καρπούς του Πνεύματος. Γι' αυτό λέει ο Ψαλμωδός: «Συμμορφωνόμουν σ' όλες τις εντολές Σου και μίσησα κάθε τι πού οδηγεί στην αδικία».

5. Η ψυχή πού επιθυμεί να διατηρήσει την παρθενικότητά της και

να ενωθεί με το θεό, δεν πρέπει να μένει αγνή μόνο από τα φανερά αμαρτήματα, όπως είναι η πορνεία, ο φόνος, η κλοπή, η γαστριμαργία, η κατάκριση, το ψεύδος, η φιλαργυρία, η πλεονεξία και τα όμοια, αλλά πολύ περισσότερο από τα αφανή, όπως προείπαμε. Δηλαδή από επιθυμία, κενοδοξία, ανθρωπαρέσκεια, υποκρισία, φιλαρχία, δολιότητα, κακοήθεια, μίσος, απιστία, φθόνο, φιλαυτία, υπερηφάνεια και τα όμοια. Κατά την Γραφή, τα εσωτερικά αυτά αμαρτήματα είναι ίσα με τα εξωτερικά. Γιατί λέει: «Ο Κύριος διασκόρπισε τα κόκαλα των ανθρωπάρεσκων», και: «Ο Κύριος αποστρέφεται τον αιμοχαρή και δόλιο άνθρωπο», δείχνοντας με αυτό ότι την δολιότητα ο Κύριος την αποστρέφεται ίσα με τον φόνο. Επίσης λέει για «ανθρώπους πού μιλούν ειρηνικά στους άλλους, μέσα τους όμως σχεδιάζουν κακά», και πάλι: «Μέσα στην καρδιά σας συλλογίζεστε πως να διαπράξετε ανομίες στη ζωή», και: «Αλίμονο σας, όταν όλοι οι άνθρωποι σας επαινούν», όταν δηλαδή επιδιώκετε να ακούτε καλά για τον εαυτό σας από τούς ανθρώπους και κρέμεστε από τη γνώμη και τούς επαίνους τους· επειδή, πως είναι δυνατό να διαφύγετε την προσοχή των ανθρώπων για πάντα όταν κάνετε το καλό; Άλλωστε και ο ίδιος ο Κύριος λέει: «Να λάμψει το φως σας μπροστά στους ανθρώπους», αλλά προσθέτει: «Να επιδιώκετε να πράττετε το αγαθό για τη δόξα του θεού και όχι για δική σας δόξα, ούτε να σας κινεί έρωτας για ανθρώπινους επαίνους». Γιατί ο Κύριος φανέρωσε ότι οι τέτοιοι άνθρωποι είναι άπιστοι, λέγοντας: «Πως μπορείτε να έχετε πίστη, αφού αποζητάτε τον έπαινο ο ένας του άλλου και δε ζητάτε τη δόξα από τον μόνο θεό;». Πρόσεξε και τον Απόστολο, πως απαιτεί ακρίβεια ακόμη και μέχρι το φαγητό και το ποτό. Δίνει εντολή, όλες οι πράξεις μας να αποβλέπουν στη δόξα του θεού, λέγοντας: «Είτε τρώτε, είτε πίνετε, είτε κάνετε οτιδήποτε, όλα να τα κάνετε για τη δόξα του θεού». Και ο θεολόγος Ιωάννης κατατάσσει το μίσος μαζί με το φόνο, λέγοντας: «Αυτός πού μισεί τον αδελφό του είναι ανθρωποκτόνος».

6. «Η αγάπη όλα τα δέχεται, όλα τα υπομένει· η αγάπη ουδέποτε εκπίπτει», λέει ο Απόστολος. Με το "ουδέποτε εκπίπτει" εννοεί το εξής: Εκείνοι πού έλαβαν τα χαρίσματα του Πνεύματος πού ανέφερε, αλλά δεν αξιώθηκαν ακόμη την τέλεια ελευθερία από τα

πάθη μέσω της πλήρους και ενεργούς αγάπης, δεν έφτασαν ακόμη στην ασφάλεια, αλλά η αρετή τους βρίσκεται ακόμη σε κίνδυνο και αγώνα και φόβο λόγω της επιβουλής των πονηρών πνευμάτων. Η τέλεια αγάπη όμως δεν υπόκειται ούτε σε πτώση, ούτε σε πάθος, αλλά, όπως υπέδειξε ο Απόστολος, είναι τέτοια ώστε οι γλώσσες των Αγγέλων, η προφητεία, όλη η γνώση και τα χαρίσματα των ιαμάτων είναι μηδέν όταν παραβληθούν με εκείνη.

7. Ο λόγος πού ο Κύριος παρουσίασε την τελειότητα ως σκοπό, είναι για να βλέπει ο καθένας πόσο φτωχός είναι από ένα τόσο μεγάλο πλούτο και να τρέχει με ζέση και ορμή προς αυτό το τέρμα και να διανύει έτσι τον πνευματικό δρόμο μέχρις ότου το φτάσει, όπως λέει ο Απόστολος: « Έτσι να τρέχετε, για να κερδίσετε το βραβείο».

8. Το να απαρνηθεί κανείς τον εαυτό του σημαίνει το εξής: Να είναι κανείς παραδομένος τελείως στην αδελφότητα και να μην ακολουθεί διόλου δικό του θέλημα, μήτε να έχει τίποτε δικό του, παρά μόνο το ένδυμα, για να είναι από όλα ελεύθερος και να εκτελεί με χαρά ό,τι τον διατάζουν. Τούς αδελφούς όλους και μάλιστα τούς ανωτέρους και εκείνους πού έχουν αναλάβει τα βάρη της μονής, να τούς θεωρεί κυρίους και δεσπότες του για το Χριστό, υπακούοντας σ' Αυτόν πού είπε: « Όποιος από σας θέλει να είναι πρώτος και μέγας, ας είναι τελευταίος απ' όλους και υπηρέτης σε όλους και δούλος όλων». Να μην επιδιώκει από τούς αδελφούς ούτε δόξα, ούτε τιμή, ούτε έπαινο, ακόμη κι εκείνον τον έπαινο πού συνοδεύει την καλή διακονία και διαγωγή. Γιατί λέει ο Απόστολος: «Να διακονείτε με κάθε καλή διάθεση, όχι για τα μάτια και για να είστε αρεστοί στους ανθρώπους». Και να θεωρεί πάντοτε τον εαυτό του χρεώστη της διακονίας προς τούς αδελφούς με αγάπη και απλότητα.

9. Οι προϊστάμενοι της αδελφότητας, επειδή έχουν αναλάβει μεγάλο έργο, πρέπει να αγωνίζονται προς τις αντίθετες πανουργίες της κακίας με την ταπεινοφροσύνη, για να μην πέσουν στο πάθος της υπερηφάνειας και, ασκώντας δυναστική εξουσία στους υποταγμένους αδελφούς, προξενήσουν στον εαυτό τους ζημία αντί μέγιστο κέρδος. Αλλά σαν εύσπλαχνοι πατέρες και σαν να έχουν παραδώσει για το θεό τούς εαυτούς των στην αδελφότητα σωματικά και πνευματικά, να φροντίζουν γι' αυτούς και να τούς

επιμελούνται σαν παιδιά του θεού. Στα φανερά βέβαια δεν πρέπει να αμελούν τα καθήκοντα του προϊσταμένου, δηλαδή να διατάζουν, η να συμβουλέψουν τούς πιο ώριμους, η να επιπλήξουν, η να ελέγξουν όπου χρειάζεται, η να παρηγορήσουν όπου πρέπει, για να μην επέλθει σύγχυση στα μοναστήρια με την πρόφαση της ταπεινώσεως η της πραότητας, καθώς θα καταργείται η πρέπουσα διάκριση σε προϊσταμένους και υποτακτικούς. Βαθιά όμως στην καρδιά τους να πιστεύουν ότι είναι ανάξιοι δούλοι όλων των αδελφών και, σαν καλοί παιδαγωγοί πού τούς έχουν εμπιστευθεί τα παιδιά του κυρίου τους, να φροντίζουν με κάθε καλή διάθεση και φόβο θεού να καταρτίζουν καθένα αδελφό σε κάθε καλό έργο, γνωρίζοντας ότι γι' αυτόν τον κόπο τους ο θεός τούς έχει ετοιμάσει μεγάλο και αναφαίρετο μισθό.

10. Αυτοί πού έχουν αναλάβει την παιδαγωγία παιδιών πού τυχαίνει να είναι κάποτε και δικοί τους κύριοι, για χάρη της αγωγής και της ευταξίας δεν παραμελούν και να τα χτυπούν, αλλά με αγάπη. Έτσι πρέπει και οι προεστωτες όχι από θυμό και υψηλοφροσύνη, ούτε για εκδίκηση, να τιμωρούν τούς αδελφούς εκείνους πού έχουν ανάγκη παιδεύσεως, αλλά με σπλάχνα οικτίρμων, και με σκοπό πνευματικής ωφέλειας να προξενούν τη διόρθωσή τους.

11. Ο καθένας πού θέλει να χαραχθούν επάνω του αυτά τα καλά ήθη, πρέπει πριν από κάθε άλλο και παντού να επιδιώκει το φόβο του θεού και την ιερή αγάπη, η οποία είναι πρώτη και μεγαλύτερη εντολή. Και να την ζητεί από τον Κύριο ακατάπαυστα να την κάνει περιεχόμενο της καρδιάς του, και έτσι με τη συνεχή και αδιάκοπη μνήμη του θεού, προκόβοντας μέρα τη μέρα με τη χάρη, να προσθέτει σ' αυτήν και να την αυξάνει. Γιατί με το ζήλο και το σθένος, το φροντίδα και τον αγώνα, γινόμαστε ικανοί να αποκτήσουμε την αγάπη του θεού, η οποία διαμορφώνεται μέσα μας με τη χάρη και τη δωρεά του Χριστού. Από αυτήν κατορθώνομε εύκολα και τη δεύτερη εντολή, δηλαδή την αγάπη προς τον πλησίον. Γιατί τα πρώτα πρέπει να μπαίνουν μπροστά και να τα φροντίζομε περισσότερο από τα άλλα, και κατόπιν τα δεύτερα ακολουθούν τα πρώτα. Αν τώρα κανείς παραμελήσει την πρώτη και μεγάλη εντολή, δηλαδή την αγάπη προς το θεό, -η οποία συγκροτείται από την εσωτερική μας διάθεση, την αγαθή

συνείδηση και τα ορθά περί θεού φρονήματα, συνάμα δε και από τη θεία βοήθεια-, και από τη δεύτερη θέλει μόνο στην εξωτερική επιμέλεια της διακονίας να αφοσιωθεί, είναι αδύνατο να την ασκήσει σωστά και καθαρά. Γιατί όταν η κακία βρει το νου έρημο από τη μνήμη και την αγάπη και την αναζήτηση του θεού, η κάνει να φαίνονται δύσκολα και κοπιαστικά τα θεια προστάγματα, συνδουλίζοντας στην ψυχή γογγυσμούς και λύπες και κατηγορίες εναντίον της διακονίας των αδελφών, η τον εξαπατά με την ιδέα ότι είναι τάχα ενάρετος και τον φουσκώνει και τον παραπείθει να θεωρεί τον εαυτό του άξιο τιμής και σπουδαίο και τέλειο τηρητή των εντολών.

12. Όταν ο άνθρωπος νομίσει ότι επιμελείται άριστα τις εντολές, τότε είναι φανερό ότι αμαρτάνει και παραβαίνει την εντολή, γιατί έκρινε ο ίδιος τον εαυτό του και δεν περίμενε Εκείνον πού κρίνει αληθινά. Όταν το Πνεύμα του θεού δίνει κοινή μαρτυρία με το δικό μας πνεύμα, σύμφωνα με το ρητό του Παύλου, τότε είμαστε αληθινά άξιοι του Χριστού και τέκνα θεού· όχι όμως όταν από τη δική μας ιδέα δικαιώσομε τον εαυτό μας. Γιατί, όπως λέει ο Απόστολος, δεν είναι δόκιμος εκείνος πού αυτοσυσταίνεται, αλλά εκείνος πού τον συσταίνει ο Κύριος. Όταν ο άνθρωπος είναι γυμνός από τη μνήμη και το φόβο του θεού, τότε είναι αναπόφευκτο να έχει έρωτα για τη δόξα και να κυνηγά τον έπαινο εκείνων τούς οποίους υπηρετεί. Αυτός όμως ελέγχεται ως άπιστος από τον Κύριο, όπως προείπαμε. «Πως μπορείτε, λέει, να πιστεύετε σεις πού δέχεστε δόξα ο ένας από τον άλλον και δε ζητάτε τη δόξα από το μόνο θεό;»

13. Με μεγάλο αγώνα και κόπο του νου, με σεμνές έννοιες και με συνεχή φροντίδα όλων των καλών κατορθώνεται η αγάπη προς το θεό, όπως προείπαμε. Και αυτό γιατί ο εχθρός εμποδίζει το νου και δεν τον αφήνει να προσηλώνεται στον θείο έρωτα με τη μνήμη των καλών, αλλά του ερεθίζει την αίσθηση προς τις γήινες επιθυμίες. Γιατί ο θάνατος του εχθρού και η αγχώνη του, μπορούμε να πούμε, είναι όταν ο νους χωρίς περισπασμό ενδιατρίβει στην αγάπη και στη μνήμη του θεού. Από αυτό μπορεί να γεννηθεί και η ειλικρινής αγάπη του πλησίον· επίσης και η αληθινή απλότητα, η πραότητα, η ταπείνωση, η ακεραιότητα, η αγαθότητα και η προσευχή, και γενικά όλο το πανέμορφο στεφάνι

των αρετών, από τη μία και μόνη και πρώτη εντολή, την αγάπη προς το θεό, αντλεί την τελειότητα. Έχουμε λοιπόν ανάγκη από μεγάλο αγώνα και πόνο κρυφό και εσωτερικό, από έρευνα των λογισμών και γύμναση των εξασθενημένων αισθητηρίων της ψυχής για να διακρίνουν το καλό και το κακό, και από ενδυνάμωση και αναζωπύρωση των καταπονημένων μελών της ψυχής με την επιμελή ύψωση του νου προς το θεό. Γιατί όταν ο νους μας συνεχώς προσκολλάται με τέτοιο τρόπο στο θεό, θα γίνει ένα πνεύμα με τον Κύριο, σύμφωνα με το ρητό του Παύλου.

14. Εκείνοι που αγαπούν την αρετή πρέπει νύχτα και μέρα να έχουν ακατάπαυστα αυτόν τον κρυφό αγώνα και τον πόνο και τη μελέτη κατά την εργασία οποιασδήποτε εντολής, δηλαδή όταν προσεύχονται, όταν διακονούν, όταν τρώνε, όταν πίνουν, η όταν κάνουν οτιδήποτε, ώστε όποιο αγαθό πραγματοποιηθεί, να γίνει για τη δόξα του θεού και όχι για δική μας δόξα. Έτσι θα είναι ευχερής και εύκολη για μας όλη η επιμέλεια των εντολών, καθώς θα την ευκολύνει και θα ελαφρύνει τον κόπο της η αγάπη του θεού. Γιατί όλος ο αγώνας και η φροντίδα του εχθρού συγκεντρώνεται, όπως προείπαμε, στο να αποτραβήξει το νου από τη μνήμη του θεού και το φόβο και την αγάπη Του, και εξαπατώντας τον με γήινα δολώματα να τον στρέψει από το όντως αγαθό στα νομιζόμενα αγαθά.

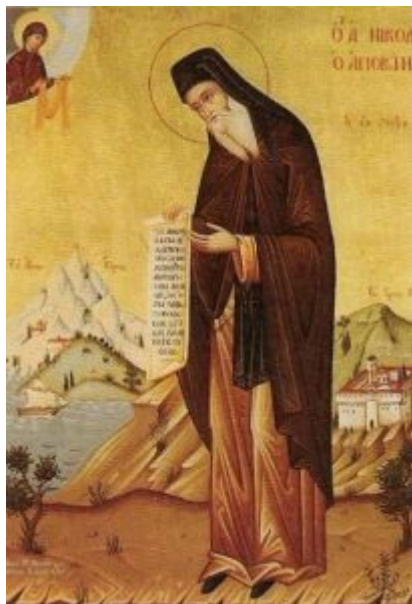
15. Ο πατριάρχης Αβραάμ, όταν συνάντησε τον ιερέα του θεού Μελχισεδέκ, του έδωσε δώρο από τα καλύτερα των υπάρχοντων του και έτσι δέχθηκε την ευλογία του. Με αυτό, το Πνεύμα μας ανυψώνει σε υψηλότερη θεωρία. Πρέπει δηλαδή τα άκρα και τα καλύτερα λιπαρά μέρη του όλου ψυχοσωματικού μας συνθέματος, τα όποια είναι ο νους, η συνείδηση, η αγαπητική δύναμη της ψυχής, να τα προσφέρομε πρώτα απ' όλα σαν ιερό ολοκαύτωμα. Έπειτα, τούς πρώτους και καλύτερους από τούς ορθούς λογισμούς μας να τούς αφιερώνουμε στη μνήμη του θεού και να τούς απασχολούμε αδιάκοπα στην αγάπη Του και στον μυστικό και υπέρλογο ερωτά Του. Και έτσι μπορούμε να προκόβομε μέρα τη μέρα και να προοδεύομε στην αρετή, με τη βοήθεια της θείας χάριτος, οπότε και το φορτίο της δικαιοσύνης των εντολών θα μας φανεί ελαφρό και θα τις εκτελούμε καθαρά και άμεμπτα, βοηθούμενοι από τον ίδιο τον Κύριο με την πίστη μας προς Αυτόν.

16. Σχετικά με την εξωτερική άσκηση και ποια αγαθή εργασία είναι μεγαλύτερη και πρώτη, πρέπει να γνωρίζετε τούτο, αγαπητοί· ότι οι αρετές είναι δεμένες μεταξύ τους και ακολουθούν η μία την άλλη, σαν κάποια ιερή αλυσίδα, πιασμένες η μία από την άλλη. Η προσευχή, για παράδειγμα, από την αγάπη, η αγάπη από τη χαρά, η χαρά από την πραότητα, η πραότητα από την ταπεινοφροσύνη, η ταπεινοφροσύνη από τη διακονία, η διακονία από την ελπίδα, η ελπίδα από την πίστη, η πίστη από την υπακοή, η υπακοή από την απλότητα. Επίσης τα αντίθετα είναι δεμένα το ένα με το άλλο. Το μίσος με το θυμό, ο θυμός με την υπερηφάνεια, αυτή με την κενοδοξία· τούτη με την απιστία, η απιστία με τη σκληροκαρδία, αυτή με την αμέλεια, η αμέλεια με τη χάνωση, με την ολιγωρία τούτη, αυτή πάλι με την ακηδία, όπως επίσης κι αυτή με την ανυπομονησία, ενώ τούτη με τη φιληδονία. Έτσι και οι υπόλοιπες κακίες, η μία ακολουθεί την άλλη.

17. Ό,τι καλό κάνει ο άνθρωπος, ο πονηρός θέλει να το σπιλώνει και να το καταμολύνει με την επιμιξία των δικών του σπερμάτων, δηλαδή της κενοδοξίας η της οϊήσεως η του γογγυσμού η κάποιου άλλου παρομοίου, ώστε να μη γίνεται το καλό για το θεό μονάχα η με προθυμία. Αναφέρεται στη Γραφή ότι ο Άβελ πρόσφερε στο θεό θυσία από τα λιπαρά μέρη και από τα πρωτότοκα πρόβατα. Επίσης κι ο Κάιν πρόσφερε δώρα από τούς καρπούς της γης, αλλ' όχι από τα πρώτα. Γι' αυτό ο θεός δέχτηκε τις θυσίες του Άβελ, αλλά τα δώρα του Κάιν δεν τα δέχτηκε. Απ' αυτό μαθαίνουμε ότι ένα καλό, μπορεί να μην το κάνουμε καλά· να το κάνουμε δηλαδή η με αμέλεια, η καταφρονητικά, η για κάτι άλλο και όχι για το θεό. Και γι' αυτό συμβαίνει να μη γίνεται ευπρόσδεκτο από το θεό.

Αγίου Μακαρίου του Αιγυπτίου.

Όσιος Νικόδημος ο Αγιορείτης ο σοφός διδάσκαλος της εκκλησίας

Βιογραφία

Ο Όσιος Νικόδημος γεννήθηκε στη Νάξο το έτος 1749 μ.Χ. από γονείς ευσεβείς και ενάρετους, τον Αντώνιο και Αναστασία Καλλιβούρη (η οποία εμόνασε στην Ιερά Μονή Χρυσσοστόμου Νάξου, με το όνομα Αγάθη). Το κατά κόσμον όνομά του ήταν Νικόλαος και από μικρός έδειχνε ότι ήταν άνθρωπος μεγάλης αρετής και φοβερής ευφυΐας. Τα πρώτα του γράμματα τα έμαθε στη Νάξο και έπειτα στη σχολή της ίδιας πόλης επέκτεινε τις γνώσεις του, με δάσκαλο τον αδελφό του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού, Αρχιμανδρίτη Χρύσανθο. Κατόπιν 16 χρόνων πήγε στην Ελληνική σχολή της Σμύρνης, όπου κοντά σε φημισμένους διδασκάλους έλαβε ανώτερη παιδεία και αρετή. Μετά από ορισμένες περιπέτειες, το 1775 μ.Χ. πήγε στο Άγιον Όρος. Εκεί, στη Μονή του Αγίου Διονυσίου εκάρη μοναχός με το όνομα Νικόδημος. Οι Πατέρες της Μονής, που διέκριναν τα μεγάλα φυσικά και επίκτητα χαρίσματα του Νικόδημου, τον διόρισαν αναγνώστη και γραμματέα της Μονής. Στη Μονή αυτή ο Νικόδημος, υπήρξε υπόδειγμα διακονίας και πράξεων αρετής. Έπειτα αποσύρθηκε σε κάποιο κελί, όπου με ασκητικό τρόπο, επιδόθηκε στη μελέτη και συγγραφή πολλών οικοδομητικών, θεολογικών και αγιολογικών βιβλίων. Μεταξύ αυτών είναι ο «[Συναξαριστής](#)», το «Εορτοδρόμιον», η «Νέα Κλίμακα», ο «[Αόρατος](#)

Πόλεμος» και άλλα πολλά. Τελικά μετά από διάφορες περιπέτειες, που υπέστη στη βραχύχρονη ζωή του, απεβίωσε από ημιπληγία, σε ηλικία 60 χρονών, τις πρώτες ορθρινές ώρες της 14ης Ιουλίου του έτους 1809 μ.Χ. στο κελλί των Σκουρταίων, στις Καρυές του Αγίου Όρους. Τα τελευταία του λόγια ήταν η απάντηση που έδωσε στους μαθητές του όταν τον ρώτησαν αν ησυχάζει: «Τον Χριστό έβαλα μέσα μου και πως να μη ησυχάσω;». Ενταφιάστηκε στο Λαυριωτικό Κελλί των Σκουρταίων στις Καρυαίς του Αγίου Όρους, αφήνοντας πίσω του ένα τεράστιο πνευματικό συγγραφικό έργο, που σήμερα αποτελεί κεφάλαιο για τον λαό της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Η Εκκλησία μας επάξια από το έτος 1955 μ.Χ. τον κατέταξε στο Αγιολόγιο της.

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος γ'. Τὴν ὠραιότητα.

Σοφίας χάριτι, Πάτερ κοσμούμενος, σάλπιξ θεόφθογγος, ὦφθης τοῦ Πνεύματος, καὶ ἀρετῶν ὑψηλῆς, Νικόδημε θεηγόρε, πάσι γὰρ παρέθηκας, σωτηρίας διδάγματα, βίου καθαρότητας, διεκφαίνων τὴν ἔλλαμψιν, τῷ πλούτῳ τῶν ἐνθέων σου λόγων, δι' ὧν ὡς φῶς τῷ κόσμῳ ἔλαμψας.

Ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης δὲν ἔγραφεν ἀπλῶς. Οὔτε τοῦ ἔφθανεν ἢ ἱκανοποιήσῃς ἐκ τῆς πίστεως τῶν ἀληθειῶν, ποῦ ἔγραφε. Τὸ κίνητρον ὅλου τοῦ συγγραφικοῦ του ἔργου, ὑπῆρξεν ὁ ὑπέρτατος νόμος τῆς ζωῆς τῆς ψυχῆς: ἡ Ἀγάπη. Ὁ θεῖος Νικόδημος ἠγάπα περιπαθῶς, διὸ καὶ ἔγραφε γλαφυρῶς. Δὲν ἔδιδε ξηρὰς συνταγὰς· αἱ τρέμουσαι ὀστεῶδεις χεῖρες του, παρεσκευάζον τὰ φάρμακα διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν συνανθρώπων του, καὶ ἡ μεγάλη καὶ καθαρὰ καρδία του ἐφλέγετο εἰς τὴν κάμινον τῆς προσευχῆς, διὰ νὰ γίνουν λυσιτελεῖ. Ὁ ἱερὸς πατὴρ ἔζησεν, ἠθλησε νομίμως, ἐφωτίσθη, ἠγάπησε καὶ ἔγραψεν. Ὡς κοπιῶν γεωργός, εἰς τὸ νοητὸν τοῦ Κυρίου γεώργιον, ἐγεύετο αὐτὸς πρῶτος τὸν καλλίκαρπον τῆς χάριτος καί, ἠλλοιωμένος ἀπὸ τὴν θείαν ἐνέργειαν, τὸν μετέδιδεν ἱεροπρεπῶς καὶ εἰς τοὺς ἀδελφούς του, διότι ὁ ἅγιος Νικόδημος πρὸ παντὸς ἠγάπα, ἠγάπα τὸν Χριστὸν καὶ τὸν πλησίον. (Μακαριστός π. Θεόκλητος μοναχὸς Διονυσιάτης)

ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΒΙΒΛΙΑ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ

Στη μνήμη του Ιερού Νικοδήμου, του μεγάλου αυτού Πατρός της Εκκλησίας, παραθέτουμε τα κυριότερα έργα του, μαζί με παραπομπές στο διαδίκτυο, όπου μπορείτε να τα “κατεβάσετε” στον υπολογιστή σας για ανάγνωση ή εκτύπωση. Κυριότερες πηγές είναι η Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Κρήτης “[Ανέμη](#)” και οι “[Δημόσιες Βιβλιοθήκες](#)”.

1. ΧΡΗΣΤΟΘΕΙΑ

(ΑΠΟ ΑΝΕΜΗ [ΕΔΩ](#))

2. ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΤΑΡΙΟΝ

(ΑΠΟ ΑΝΕΜΗ [ΕΔΩ](#))

3. ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ

(ΑΠΟ ΑΝΕΜΗ [ΕΔΩ](#))

4. ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ

(ΑΠΟ ΑΝΕΜΗ [ΕΔΩ](#))

5. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΤΙΣ ΕΠΤΑ ΚΑΘΟΛΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

(ΑΠΟ ΑΝΕΜΗ [ΕΔΩ](#))

6. ΕΟΡΤΟΔΡΟΜΙΟΝ

(ΑΠΟ ΑΝΕΜΗ [ΕΔΩ](#))

7. ΚΗΠΟΣ ΧΑΡΙΤΩΝ

(ΑΠΟ ΑΝΕΜΗ [ΕΔΩ](#))

8. ΟΙ ΙΔ΄ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

(ΑΠΟ ΑΝΕΜΗ ΚΑΙ ΟΙ ΔΥΟ ΤΟΜΟΙ [ΕΔΩ](#))

9. ΘΕΟΤΟΚΑΡΙΟΝ

(ΑΠΟ ΑΝΕΜΗ [ΕΔΩ](#))

10. ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΗΣ

(ΑΠΟ ΑΝΕΜΗ ΚΑΙ ΟΙ ΔΥΟ ΤΟΜΟΙ [ΕΔΩ](#))

11. ΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΙΣΤΕΩΣ

(ΑΠΟ ΑΝΕΜΗ [ΕΔΩ](#))

12. ΝΕΟΝ ΕΚΛΟΓΙΟΝ

(ΑΠΟ ΑΝΕΜΗ [ΕΔΩ](#))

13. ΝΕΟΝ ΜΑΡΤΥΡΟΛΟΓΙΟΝ

(ΑΠΟ ΑΝΕΜΗ [ΕΔΩ](#))

14. ΑΟΡΑΤΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

(ΜΕ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΣΤΟ [books.google.gr](#))

15. ΒΙΒΛΟΣ ΒΑΡΣΑΝΟΥΦΙΟΥ ΚΑΙ ΙΩΑΝΝΟΥ

(ΜΕ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΔΩ: [publiclibs.ypepth.gr](#))

16. ΦΙΛΟΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΝΗΠΤΙΚΩΝ

(ΜΕ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΔΩ: [publiclibs.ypepth.gr](#))

17. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΝΕΧΟΥΣ ΜΕΤΑΛΗΨΕΩΣ

(ΜΕ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΔΩ: [publiclibs.ypepth.gr](#))

18. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΨΑΛΜΟΥΣ

(ΔΙΤΟΜΟ ΜΕ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΔΩ: publiclibs.ypepth.gr)

19. ΝΕΑ ΚΛΙΜΑΞ

(ΜΕ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΔΩ: publiclibs.ypepth.gr)

20. ΠΗΔΑΛΙΟΝ

(ΜΕ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΕΔΩ: publiclibs.ypepth.gr)

Όσιος Παΐσιος ο Αγιορείτης

Βιογραφία

Ο Όσιος πατήρ Παΐσιος ο Αγιορείτης γεννήθηκε από ευλαβείς γονείς, τον Πρόδρομος και την Ευλαμπία Ενζεπίδη, στα Φάρασα της Καππαδοκίας στις 25 Ιουλίου του 1924 μ.Χ., λίγες μέρες πριν από τη φυγή των Φαρασιωτών από την πατρώα γη για την Ελλάδα. Στη βάπτισή του, ο Όσιος Αρσένιος ο Καππαδόκης, ο πλήρης ημερών και αγιότητος βίου κοσμούμενος ιερέας των Φαράσων, τον ονόμασε Αρσένιο, «για να τον αφήσει καλόγερο στο πόδι του», όπως χαρακτηριστικά είπε.

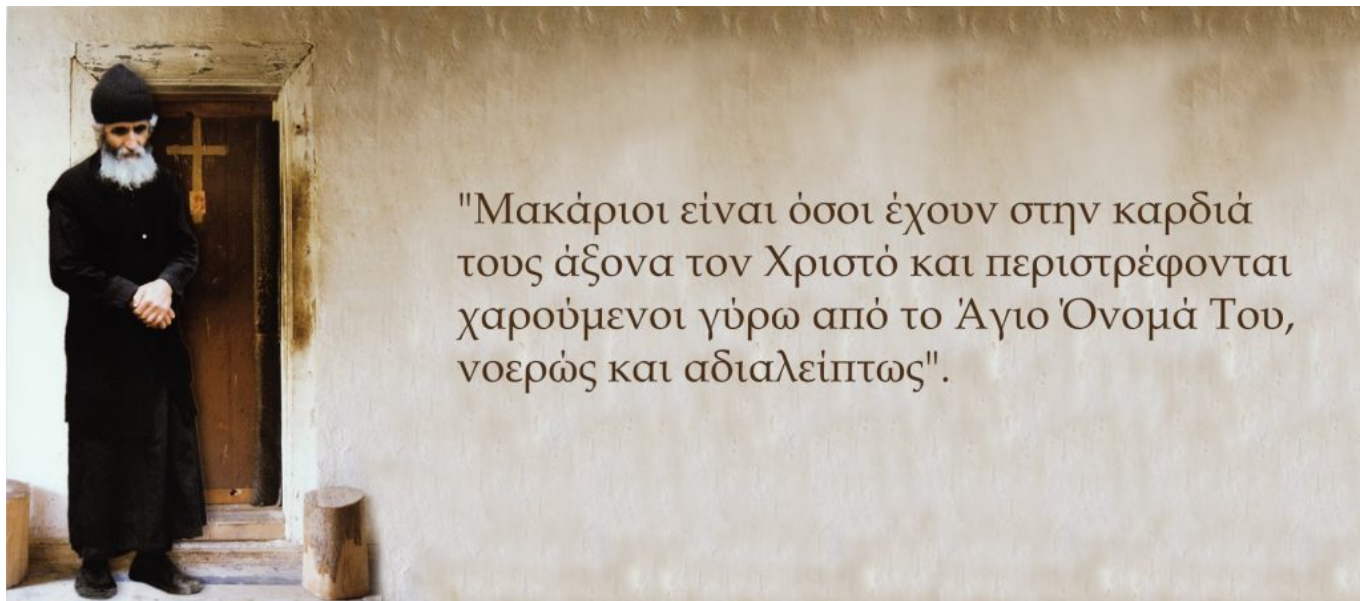
Στην Ελλάδα, η οικογένεια του μικρού Αρσενίου εγκαταστάθηκε στην Κόνιτσα της Ηπείρου, όπου ο ίδιος πέρασε τα παιδικά και νεανικά του χρόνια. Γαλουχούμενος με τις διηγήσεις για το θαυμαστό βίο του Αγίου Αρσενίου, έλεγε ότι θα γίνει μοναχός από την ηλικία των 5 ετών! Και αφού έμαθε να διαβάσει,

αγαπημένα του ασχολία υπήρξε η ανάγνωση των βίων των Αγίων, των οποίων μιμήσει τους ασκητικούς αγώνες με θερμό ζήλο.

Μετά από τις εγκύκλιες σπουδές του δε θέλησε να συνεχίσει στα γράμματα, αλλά προτίμησε να μιμηθεί το Χριστό και μαθήτευσε στην τέχνη του ξυλουργού, την οποία άσκησε με επιμέλεια και δεξιοσύνη. Στην ηλικία των 15 ετών αξιώθηκε της θέας του Κυρίου, για ένα μόνο φιλότιμο λογισμό, μέσω του οποίου απέκρουσε μία δαιμονική προσβολή του πειρασμού της απιστίας. Από τότε φούντωσε μέσα του ακόμη περισσότερο η φλόγα της αγάπης του Θεού και ο πόθος για τη μοναχική ζωή.

Ακολουθήσαν καιροί ταραχής και αναστάτωσης για την Ελλάδα, λόγω της ξένης Κατοχής και του εμφυλίου πολέμου. Ο Όσιος όμως, τόσο ως πολίτης όσο και ως στρατιώτης κατά τη θητεία του (1945 – 1949 μ.Χ.), επέδειξε απaráμιλλο θάρρος και αυτοθυσία. Ήταν πρόθυμος να δώσει κάθε στιγμή και τη ζωή του ακόμα για τη σωτηρία των άλλων. Ευρισκόμενος μάλιστα συχνά μέσα στον καταιγισμό των φονικών πυρών, συνέβη να σώσει με τις θερμές προσευχές του πολλούς στρατιώτες, αλλά να σωθεί και ο ίδιος με τρόπο θαυμαστό.

Επειδή το μεγαλύτερο διάστημα της στρατιωτικής του θητείας το υπηρέτησε με την ειδικότητα του ασυρματιστή, πολλές εκδόσεις αφιερωμένες στη ζωή του Γέροντα τον αναφέρουν ως «Ασυρματιστή του Θεού». Μάλιστα, ο Γέροντας φέροντας ως παράδειγμα την ειδικότητα του στον στρατό, απάντησε σε κάποιον που αμφισβητούσε τη χρησιμότητα της μοναχικής ζωής ότι οι μοναχοί είναι «ασυρματιστές του Θεού», εννοώντας την θερμή τους προσευχή και την έγνοια τους για την υπόλοιπη ανθρωπότητα.

Ύστερα και από αυτές τις περιπέτειες, θέλησε να καταταγεί στο αγγελικό τάγμα των μοναχών, με τα φτερά που δίνει ο θείος έρωτας. Έτσι, μετέβη στο Άγιο Όρος, αναζητώντας έναν οδηγό για τη ζωή της κατά θεόν ησυχίας. Δεν κατάφερε όμως να εκπληρώσει αμέσως τον πόθο του. Παράλληλα, οι δικοί του βρέθηκαν την ίδια περίοδο σε μεγάλη οικονομική δυσκολία, οπότε τον κάλεσαν να τους βοηθήσει. Έτσι, επέστρεψε στην Κόνιτσα και εργάστηκε ως μαραγκός. Μετά από 3 χρόνια όμως (1953 μ.Χ.), σε ηλικία 29 ετών πλέον, εγκατέλειψε τα πράγματα του κόσμου και επέστρεψε στην Αθωνική Πολιτεία.

Αφού περιήλθε σκήτες και καλύβες, ακολούθησε τελικά τη συμβουλή ενός σεβάσμιου γέροντα και εντάχθηκε στην αδελφότητα της Ιεράς Μονής Εσφιγμένου, γνωστής τότε για την αυστηρή της τάξη. Εκεί έζησε μέσα στην ολοτελή υπακοή και επιδόθηκε σε υπέρμετρη άσκηση, υπερβάλλοντας σε κόπους για χάρη του Χριστού και των αδελφών του. Έτσι, στις 27 Μαρτίου 1954 μ.Χ. εκάρη μοναχός. Έλαβε ρασοευχή και το όνομα Αβέρκιος. Έχοντας όμως άσβεστο μέσα του τον πόθο για τον ησύχιο και απράγμονα βίο, πήρε την ευλογία του Ηγουμένου και πήγε να μονάσει στην Ιερά Μονή Φιλοθέου, που ήταν τότε σε κατάσταση ιδιόρρυθμη. Εκεί προετοιμάστηκε για τη ζωή του ερημίτη, κάτω από την καθοδήγηση ενός διακριτικού και σοφού γέροντα, του γέροντα Συμεών. Στις 12 Μαρτίου 1956 μ.Χ., εκάρη μικρόσχημος μοναχός και έλαβε το όνομα «Παΐσιος», χάρη στο Μητροπολίτη Καισαρείας Παΐσιο τον

β', ο οποίος ήταν και συμπατριώτης του.

Τον Αύγουστο του 1958 μ.Χ., υπακούοντας σε θεία βουλή, δεν εγκαταστάθηκε στην έρημο, για την οποία προετοιμαζόταν, αλλά στην κατεστραμμένη Ιερά Μονή της Παναγίας του Στομίου, που βρίσκεται κοντά στην Κόνιτσα. Σε αυτήν έζησε 4 χρόνια, ζώντας ισάγγελο βίο, παλεύοντας με τους πειρασμούς, ευεργετώντας τους ανθρώπους της περιοχής, σώζοντας πολλούς από τις διδασκαλίες των προτεσταντικών ομάδων που δρούσαν εκεί, και ανακαινίζοντας με πολύ μόχθο το Μοναστήρι.

Το 1962 μ.Χ., όταν και ολοκληρώθηκε το έργο της ανακαίνισης και ο κίνδυνος από τις ετερόδοξες ομάδες εξέλιπε, ο Όσιος παρακαλούσε μέσα στους πειρασμούς, που καθημερινά τον πολιορκούσαν, θερμά το θεό να του δείξει το δρόμο που έπρεπε να ακολουθήσει. Έτσι, δέχθηκε ως θεόσταλη την πρόσκληση κάποιου ιεροδιακόνου να τον συνοδεύσει στο θεοβάδιστο Όρος του Σινά. Πάνω σε κείνον τον άνυδρο και ξερό τόπο, στο κελί των Αγίων Γαλακτίωνος και Επιστήμης, έζησε επιτέλους αυτό που χρόνια ποθούσε, την προς θεόν μόνωση.

Αγωνιζόμενος με πολλή ταπείνωση, διαρκή νηστεία, ακατάπαυστη αγρυπνία και αδιάλειπτη προσευχή, κατάφερε να υπερνικήσει τις παγίδες του μισόκαλου εχθρού, και να απολαύσει την ένωση με το θεό. Γεμάτος από τη χάρη της θείας παρακλήσεως, απολάμβανε την κατά θεόν ευφρόσυνη μέσα στο καμίνι της απaráκλητης ερήμου. Έγινε μάλιστα ιδιαίτερα αγαπητός στους Βεδουίνους, δίνοντάς τους τρόφιμα με χρήματα από την πώληση στους προσκυνητές ξύλινων σταυρών που έφτιαχνε ο ίδιος.

Δεν θα υπήρχε, έτσι, κανένας λόγος να εγκαταλείψει το στάδιο εκείνο της αρετής, εάν – φεύ! – δεν ενέσκηπτε η σωματική ασθένεια από το τραχύ κλίμα, η οποία τον ανάγκασε να επιστρέψει στην κατά σάρκα πατρίδα του. Επανερχόμενος στο Άγιο Όρος το 1964 μ.Χ., δεν ελάττωσε το πλήθος των ασκητικών αγώνων του, παρά την καταβολή του σώματος, καθώς στο πνεύμα διατηρούσε την πρότερη ζέση του. Ζώντας λοιπόν ως ξένος και παρεπίδημος στη γη, έφτασε να γίνει πολίτης του ουρανού.

Έχοντας, συνεπώς, την πράξη ως την «επίβασιν» της θεωρίας, έφτασε σε υψηλά μέτρα και έγινε κοινωνός θείων μυστηρίων. Εντρύφησε έτσι και στην ωραιότητα του Κυρίου, ενώ επιπλέον έτυχε και της θεομητορικής ευλογίας. Συνομίλησε με αγίους που εμφανίστηκαν μπροστά του, βίωσε την όραση του Άγγελου Φύλακά του, άκουσε αγγελικούς ύμνους και καταυγάσθηκε από το ουράνιο φως.

Το 1966 μ.Χ. ασθένησε σοβαρά και εισήχθη στο Κέντρο Νοσημάτων Θώρακος Βορείου Ελλάδας (Νοσοκομείο Παπανικολάου). Υποβλήθηκε σε εγχείρηση, με αποτέλεσμα μερική αφαίρεση των πνευμόνων. Στο διάστημα μέχρι να αναρρώσει και να επιστρέψει στο Άγιο Όρος φιλοξενήθηκε στο Ιερό Ησυχαστήριο Αγίου Ιωάννου του Ευαγγελιστού στη Σουρωτή. Επέστρεψε στο Άγιο Όρος μετά την ανάρρωσή του και το 1967 μ.Χ. μετακινήθηκε στα Κατουνάκια, και συγκεκριμένα στο Λαυρεώτικο κελί του Υπατίου (Βλάχικα).

Στις 12 Αυγούστου 1968 μ.Χ. ο Όσιος Παΐσιος, εισήλθε στην Ιερά Μονή Σταυρονικήτα και μόνασε στο κελί του Τιμίου Σταυρού.

Το 1979 μ.Χ. αφήνει τον Τίμιο Σταυρό και αναζητώντας κελί πηγαίνει στην εγκαταλελειμμένη «Παναγούδα». Εκεί ο Όσιος εργάστηκε σκληρά για να δημιουργήσει ένα κελί με «ομόλογο», όπου και έμεινε μέχρι και το τέλος τη ζωής του. Από την εποχή που εγκαταστάθηκε στην Παναγούδα πλήθος λαού τον επισκεπτόταν. Ήταν μάλιστα τόσο το πλήθος ώστε να υπάρχουν και ειδικές σημάνσεις που επεσήμαναν τον δρόμο προς το κελί του, ώστε να μην ενοχλούν οι επισκέπτες τους υπολοίπους μοναχούς. Επίσης δεχόταν πάρα πολλές επιστολές. Όπως έλεγε ο γέροντας στενοχωρείτο πολύ, γιατί από τις επιστολές μάθαινε μόνο για διαζύγια και ασθένειες ψυχικές ή σωματικές. Παρά το βεβαρημένο πρόγραμμά του, συνέχιζε την έντονη ασκητική ζωή, σε σημείο να ξεκουράζεται ελάχιστα, 2 με 3 ώρες την ημέρα. Εξακολούθησε όμως να δέχεται και να προσπαθεί να βοηθήσει τους επισκέπτες. Συνήθιζε επίσης να φτιάχνει «σταμπωτά» εικονάκια τα οποία χάριζε στους επισκέπτες σαν ευλογία.

Σε όλη αυτήν την καθημερινή κούραση του γέροντος Παϊσίου

έρχονται να προστεθούν και τα προβλήματα υγείας που τον ταλαιπωρούσαν. Τα τελευταία χρόνια της ζωής του οι πόνοι από τις διάφορες αρρώστιες όπως κολίτιδα, η οποία του άφησε μόνιμα δυσπεπτικά, βουβωνοκήλη και κυρίως από τον καρκίνο που του είχε διαγνωσθεί, γίνονταν όλο και περισσότεροι. Παρ' όλ' αυτά όμως αυτός ήταν ήρεμος και υπέμενε χωρίς να διαμαρτύρεται καθόλου. Αντιθέτως συνέχιζε να προσεύχεται για όλους.

Μετά το 1993 μ.Χ. παρουσίαζε αιμορραγίες για τις οποίες αρνούσαν να νοσηλευτεί λέγοντας ότι «όλα θα βουλευτούν με το χώμα». Το Νοέμβριο του ίδιου έτους βγήκε για τελευταία φορά από το Άγιο Όρος και πήγε στη Σουρωτή, στο Ησυχαστήριο του Αγίου Ιωάννη του θεολόγου για τη γιορτή του Αγίου Αρσενίου (10 Νοεμβρίου). Εκεί έμεινε για λίγες μέρες και ενώ ετοιμαζόταν να φύγει ασθένησε και μεταφέρθηκε στο Θεαγένειο, όπου έγινε διάγνωση για όγκο στο παχύ έντερο. Θεώρησε τον καρκίνο εκπλήρωση αιτήματός του προς το θεό και ωφέλιμο για την πνευματική του υγεία. Στις 4 Φεβρουαρίου του 1994 μ.Χ. χειρουργήθηκε. Παρότι η ασθένεια δεν έπαυσε, αλλά παρουσίασε μεταστάσεις στους πνεύμονες και στο ήπαρ, ο γέροντας ανακοίνωσε την επιθυμία του να επιστρέψει στο Άγιο Όρος στις 13 Ιουνίου. Ο υψηλός πυρετός όμως και η δύσπνοια τον ανάγκασαν να παραμείνει.

Στο τέλος του Ιουνίου οι γιατροί του ανακοίνωσαν ότι τα περιθώρια ζωής του ήταν δύο με τρεις εβδομάδες το πολύ. Τη Δευτέρα 11 Ιουλίου (γιορτή της Αγίας Ευφημίας) κοινώνησε για τελευταία φορά γονατιστός μπροστά στο κρεβάτι του. Τις τελευταίες μέρες της ζωής του αποφάσισε να μην παίρνει φάρμακα ή παυσίπονα, παρά τους φρικτούς πόνους της ασθένειάς του. Κοιμήθηκε την Τρίτη 12 Ιουλίου 1994 μ.Χ. και ώρα 11:00 και ενταφιάστηκε στο Ιερό Ησυχαστήριο του Αγίου Ιωάννη του θεολόγου στη Σουρωτή Θεσσαλονίκης.

Στις 13 Ιανουαρίου 2015 συνήλθε η Ιερά Σύνοδος του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινούπολεως και αποφάσισε την κατάταξη του Οσίου Παΐσιου του Αγιορείτου στο Αγιολόγιο της Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Ἀπολυτίκιον

Ἦχος α΄ : Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Τῶν Φαράσων τὸν γόνον, καὶ τοῦ Ἄθωνος κλέϊσμα, καὶ τῶν ἀπ' αἰῶνος ὀσίων, μιμητὴν καὶ ἰσότιμον, Παΐσιον τιμήσωμεν πιστοί, τὸ σκεῦος χαρισμάτων τὸ μεστόν, ὡς φυλάσσοντα ἐκ πάντων τῶν λυπηρῶν, τοὺς πίστει ἀνακράζοντας, δόξα τῷ δεδωκότι σοι ἰσχύν, δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι, δόξα τῷ ἐνεργοῦντι διὰ σοῦ, πᾶσιν ἰάματα.

Ἔτερον Ἀπολυτίκιον

Ἦχος γ΄ : Θείας πίστεως.

Ὡσπερ ἄγγελος, φανεὶς ἐν κόσμῳ, ἐν τοῖς ἔτεσι, τοῖς τελευταίοις, χριστομίμητε Παῖσιε ὅσιε, ἀσκητικῶς γὰρ βιώσας ἐν Ἄθωνι, ὡς παμφαέστατος ἥλιος ἔλαμψας, καὶ κατηύγασας, πιστῶν τὰ πλήθη τῇ χάριτι, τοῖς ῥήμασι σημείοις καὶ τοῖς θαύμασι.

Ἔτερον Ἀπολυτίκιον

Ἦχος δ΄ : Ταχὺ προκατάλαβε.

Παῖσιε γέγονας, τῶν ἀσκητῶν ἡ κρηπίς, τοῦ Ἄθωνος κλέϊσμα, καὶ Σουρωτῆς ὁ τροφός, Κονίτισης τὸ καύχημα, σὺ γὰρ ἐπὶ τὰ ἔχνη, Ἀρσενίου ὀδεύσας, εἴληφας χαρισμάτων, τὴν πληθὺν Παρακλήτου, ἀφθόνως τοῖς σὲ τιμῶσιν, παρέχων τὰ πρόσφορα.

Ἔτερον Ἀπολυτίκιον

Ἦχος πλ. α΄ : Τὸν Συνάναρχον Λόγον.

Τὸν πανεύφημον ἄνδρα, τοῦ ὄρους Ἄθωνος, τὸν ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων, καθάπερ φάος λαμπρόν, τὴν σκοτίαν τῶν πιστῶν διασκεδάσαντα, καὶ νοσήματα ψυχῶν, καὶ σαρκὸς ἐπιφοράς, ἰώμενον ὑπὲρ φύσιν, τῆς προοράσεως λύχνον, νέον Παΐσιον τιμήσωμεν.

Κοντάκιον

Ἦχος πλ. δ΄ : Τῇ Ὑπερμάχῳ.

Ἁγίου Ὁρους ἀσκητὴν τὸν περιάκουστον, καὶ Ἐκκλησίας τὸν φωστήρα τὸν νεόφωτον, ἐπαινέσωμεν ἐν ὕμνοις ὀλοκαρδίως, ποδηγῶν γὰρ τοὺς πιστοὺς πρὸς βίον ἄριστον, ποταμῶν τῶν δωρημάτων τούτους ἔπλησας, διὸ κράζουσι· Χαίροις πάτερ Παῖσιε.

Κάθισμα

Ἦχος α΄ : Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Τῇ χάριτι Χριστοῦ, ὡς οἱ πάλαι Πατέρες, συνέζησας σεμνέ, τοῖς ἀλόγοις θηρίοις, καὶ φίλος ἐτέλεσας, πτερωτῶν καὶ τῶν ὄφρων, ὅθεν ἅπαντες, οἱ σὲ εἰδόντες θεόφρον, ἐξεπλάγησαν, καὶ Παντοκράτορα Λόγον, ἀνύμνησαν Ὅσιε.

Ἔτερον Κάθισμα

Ἦχος γ΄ : Τὴν ὠραιότητα.

Τὸν πολυθαύμαστον, σεμνὸν Παῖσιον, τὸν καθαιρέσαντα, ὄφρὸν τοῦ δράκοντος, καὶ ἡδονὰς τὰς σαρκικάς, συντρίψαντα τῇ ἀσκήσει, Ἄθωνος τὸ κλέϊσμα, καὶ Φαράσων ἐκβλάστημα, τὸν εὐεργετήσαντα, πολυτρόπως τοῖς θαύμασι, τὰ πλήθη τῶν πιστῶν ὀρθοδόξων, πάντες τιμήσωμεν ἐνθέως.

Ἔτερον Κάθισμα

Ἦχος πλ. δ΄ : Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.

Τῆς νεότητος ὠφθης παιδαγωγός, καὶ ἀκέστωρ ἀνθρώπων ναρκομανῶν, τοῖς σχοῦσι δυσίατα, πορνικὰ ἀμαρτήματα, ταῖς σαῖς εὐχαῖς ἐφάνης, θεράπων πανάριστος, καὶ ἐκ τῶν ἐκζητούντων, ὁδὸν τὴν σωτήριον, Πάτερ ἐπεγνώσθης, ἀκριβῆς ποδηγέτης, καὶ πάντων Παῖσιε, βακτηρία γεγένησαι, ἀσκητὰ θεοφώτιστε, διὸ ἐν Σουρωτῇ οἱ πιστοί, τὸν σὸν τάφον, προσκυνοῦντες χαίρουσι, καὶ σεμνῶς τὴν σὴν μνήμην, κατὰ χρέος προσμέλπουσι.

Ἔτερον Κάθισμα

Ἦχος δ΄ : Ταχὺ προκατάλαβε.

Εὐχῆς ἐργαστήριον, ἡ σὴ ἀγία ψυχὴ, Παῖσιε γέγονε, τῇ συνεχεῖ προσευχῇ, καὶ θεΐαις δεήσεσι, σὺ γὰρ μακροχρονήσας, ἐν τῇ κέλλῃ σου πάτερ, ὠφθης καθάπερ στήλη, φωτεινὴ ἰκετεύων, Χριστὸν τὸν πάντων κτίστην, καὶ παντοκράτορα.

Ὁ Οἶκος

Ἄγγελος ὡσπερ ἄλλος, ἐν ἐσχάτοις τοῖς χρόνοις, Παῖσιε ἐφάνης ἐν Ἄθῳ, ὁσίως γὰρ ζήσας ἐν γῆ, ἀσκητῶν τῶν ἀρχαίων ἰσοστάσιος, ἐφάνης τοῖς συνοῦσί σοι, βοῶσί σοι θερμῶς τοιαῦτα·

Χαῖρε Φαράσων ὁ θεῖος γόνος·

χαῖρε τοῦ Ἄθωνος μέγας ὄλβος.

Χαῖρε τῆς Κονίτισης τὸ ἔνθεον καύχημα·
χαῖρε Σουρωτῆς κοινοβίου καλλώπισμα.

Χαῖρε βρύσις ἢ πολύκρουνος ὑπὲρ φύσιν δωρεῶν·
χαῖρε ῥεῦμα ἀκατάσχετον ἰαμάτων σωστικῶν.

Χαῖρε ὅτι κλείζεις τὴν Μονὴν Ἐσφιγμένου·
χαῖρε ὅτι οἰκεῖς ἐν τῷ ὄρει Σιναίου.

Χαῖρε βροτῶν ἀτύφων ὁ ἔξαρχος·
χαῖρε πολλῶν χαρίτων ὁ κάτοχος.

Χαῖρε δεινῶς ἀλγουμένων ὁ ῥύστης·
χαῖρε ἀνδρῶν μοναστῶν ὑποφήτης.

Χαίροις πάτερ Παίσιε.

Μεγαλυνάριον

Χαίροις τῶν Φαράσων θεῖος βλαστός, Ἄθωνος τοῦ ὄρους
περιάκουστος ἀσκητής, χαίροις τῆς Ἑλλάδος ὁ φωτιστὴς ὁ νέος,
Παίσιε τῶν νέων μέγιστε σύμμαχε.

Ἔτερον Μεγαλυνάριον

Χαίροις ὁ διδάσκαλος Σουρωτῆς, τοῦ Σιναίου ὄρους ὁ σεμνότατος
ἀσκητής, χαίροις ἐν Κονίτῃ τῶν συμπατριωτῶν σου, κατοίκων
ὄντως τύπος Πάτερ πρὸς μίμησιν.

Ἔτερον Μεγαλυνάριον

Ἄνδρας καὶ γυναῖκας ναρκομανεῖς, καὶ πληθὺν ἀνθρώπων,
δαιμονώντων ταῖς σαῖς λιταῖς, καὶ τοὺς ἀσθενοῦντας, πολυειδῶς
θεόφρον, Παίσιε μὴ παύση, σώζων ἐκάστοτε.

Ἔτερον Μεγαλυνάριον

Μοναζόντων ὅσιε τὸν χορόν, ταῖς ἱκετηρίαις, πρὸς Δεσπότην
διηνεκῶς, ὅσιε βοήθει, ὡς παρῤῥησίαν ἔχων, Παίσιε κρατίστην,
θεομακάριστε.

Ἔτερον Μεγαλυνάριον

Ἐχοντες ὡς μέγιστον θησαυρόν, τὸν σὸν τάφον Πάτερ, ἀρυόμεθα οἱ πιστοί, δύναμιν καὶ θάρσος, ἐν τοῖς δεινοῖς τοῦ βίου, Παίσιε παμμάκαρ, ἄνερ τῆς χάριτος.

Ἔτερον Μεγαλυνάριον

Πάτερ ὀσιώτατε τοὺς βροτούς, τοὺς ὑμνολογοῦντας, πολιτείαν σου τὴν σεπτὴν, τῇ ἐπισκοπῇ σου, προστάτευσον ἐκ βλάβης, βελίαρ τοῦ ἀρχαίου, τοῦ πολεμήτορος. Πᾶσαι τῶν ἀγγέλων.

Πηγή κειμένου : [Ορθόδοξος Συναξαριστής](#)

Λόγοι Αγίων Πατέρων για την ταπείνωση

«Ταπείνωσις, Χριστοῦ μίμησις». – **Μέγας Βασίλειος**

«Μητέρα τῆς πηγῆς εἶναι ἡ ἄβυσσος τῶν ὑδάτων· πηγὴ δὲ τῆς διακρίσεως ἡ ταπείνωσις». – **Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Σιναΐτης**

«Οὐδὲν ταπεινοφροσύνης ἴσον». – **Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος**

«Ἡ μὲν μετάνοια μᾶς ἀνεγείρει, τὸ πένθος κρούει τὴν πύλη τοῦ οὐρανοῦ, ἡ δὲ ὁσία ταπείνωση τὴν ἀνοίγει». – **Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Σιναΐτης**

«Στοὺς ταπεινοὺς ἀποκαλύπτονται τὰ μυστήρια τοῦ θεοῦ». – **Ἰσαὰκ ὁ Σύρος**

«Χωρὶς τὴν ταπείνωση τὸ πᾶν εἶναι μηδέν. Μὲ τὴν ταπείνωση τὸ μηδέν γίνεται πᾶν». – **Μέγας Βασίλειος**

«Ὅταν λέω ταπεινοφροσύνη δὲν ἐννοῶ αὐτὴν στὰ λόγια ποὺ τὴν προσφέρει ἡ γλῶσσα, ἀλλὰ αὐτὴν ποὺ βρίσκεται στὴν σκέψη, στὴν ψυχὴ, στὴν συνείδηση ποὺ μόνο ὁ θεὸς μπορεῖ νὰ τὴν δεῖ. Ἀρκεῖ

αὐτὴ καὶ μόνο ἡ ἀρετὴ, ἔστω κι ἂν καμμία ἄλλη δὲν ὑπάρχει γιὰ νὰ κάνει σπλαχνικὸ τὸν Κύριο». – **Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος**

«Ἡ ταπείνωση εἶναι δωρεὰ ἄνωθεν παρεχόμενη». – **Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Σιναΐτης**

«Κάθε τόπος μπορεῖ νὰ γίνεῖ τόπος Ἀνάστασης. Φτάνει νὰ ζεῖς τὴν Ταπείνωση τοῦ Χριστοῦ». – **Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος**

«Ὅπως ἡ σκιά ἀκολουθεῖ τὸ σῶμα, ἔτσι καὶ τὴν ταπεινοφροσύνη τὴν ἀκολουθεῖ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Ἡ ταπεινοφροσύνη εἶναι ἡ στολὴ τῆς θεότητος. Ἐπειδὴ ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ Πατέρα, ποὺ ἔγινε ἄνθρωπος ἐπάνω στὴ γῆ, αὐτὴν ντύθηκε καὶ ἔζησε μαζί μας». – **Ἰσαὰκ ὁ Σύρος**

«Ἡ τέλεια ταπείνωση εἶναι τὸ νὰ ἀποδίδεις κάθε ἐπιτυχία σου καὶ κατόρθωμά σου στὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ ἦταν ἡ τέλεια ταπείνωση ποὺ εἶχαν οἱ ἅγιοι». – **Ἀββᾶς Δωρόθεος**

«Ἀγωνιστεῖτε νὰ ἀποκτήσετε τὴν ταπείνωση. Εἶναι εὐωδία καὶ ἔνδυμα Χριστοῦ. Γιὰ χάρη της ὅλα θὰ τὰ συγχωρήσει ὁ Θεός. Δὲ θὰ ἐξετάσει τίς ἐλλείψεις ποὺ ἔχει ὁ ἀγώνας μας. Ἐνῶ χωρὶς ταπείνωση, καμία ἀσκηση δὲ θὰ μᾶς βοηθήσει. Μὲ τὸ ταπεινὸ φρόνημα μπορεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ σωθεῖ. Χωρὶς αὐτὸ τὸ εἰσιτήριο, δὲ θὰ μᾶς ἐπιτρέψει μὰ μποῦμε στὸν παράδεισο ποὺ εἶναι γεμάτος ἀπὸ ταπεινοὺς». – **Ἅγιος Θεοφάνης ὁ Ἐγκλειστος**

Θεμέλιο τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς εἶναι ἡ ταπείνωση. Ὅσα κι ἂν κτίσεις καὶ ἐλεημοσύνη καὶ προσευχὲς καὶ νηστεῖες καὶ ὅποιαδήποτε ἄλλη ἀρετὴ, ἂν δὲ βάλεις πρῶτα ὡς θεμέλιο αὐτὴ, ματαιοπονεῖς καὶ ὅλα ὅσα χτίζεις θὰ γκρεμιστοῦν εὐκόλα, ὅπως ἔπεσε τὸ σπίτι ἐκεῖνο, ποὺ εἶχε οἰκοδομηθεῖ στὴν ἄμμο. Δὲν ὑπάρχει κανένα, μὰ κανένα ἀπὸ τὰ κατορθώματά μας, ποὺ δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τὴν ταπεινοφροσύνη, γιὰ νὰ μπορέσει νὰ σταθεῖ. Ποιὸ θέλεις νὰ ἀναφέρουμε; Τὴ σωφροσύνη, τὴν περιφρόνηση τῶν χρημάτων, τὸ καθετί, ὅλα ἀποδεικνύονται ἀκάθαρτα καὶ θεομίσητα καὶ ἀηδῆ χωρὶς ταπείνωση. Γι' αὐτὸ εἶναι ἀπαραίτητο νὰ τὴν ἔχουμε πάντοτε μαζί μας καὶ στὰ λόγια μας καὶ στὰ ἔργα μας καὶ στὶς σκέψεις μας καὶ πάνω στὴν ταπείνωση νὰ χτίζουμε ὅλη μας

τὴ ζωῆ». – **Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος**

«Ἡ ταπεινοφροσύνη ἔβαλε τὸν τελώνη πάνω ἀπὸ Φαρισαῖο. Ἡ ὑπερηφάνεια νίκησε καὶ τὶς ἀσώματες δυνάμεις καὶ τὶς ἔκανε διαβολικέες. Ἡ ταπεινοφροσύνη καὶ ἡ ἀναγνώριση τῶν ἀμαρτημάτων ἔβαλε στὸν παράδεισο τὸν ληστή πιὸ μπροστὰ ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους. Ἄν λοιπὸν αὐτοὶ ποὺ ὁμολογοῦν τὰ ἀμαρτήματά τους ἀποκτοῦν τόση παρρησία, οἱ ἄλλοι ποὺ βλέπουν στὸν ἑαυτὸ τους τόσα ἀγαθὰ καὶ παρ' ὅλα αὐτὰ διατηροῦν ταπεινὴ τὴν ψυχὴ τους, πόσα στεφάνια θὰ πετύχουν;». – **Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος**

«Ὅταν εἴμαστε ἀνίκανοι νὰ ἀναρριχηθοῦμε στὶς βουνοκορφές τῆς ἀρετῆς, ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ κάνουμε εἶναι νὰ κατέβουμε τουλάχιστον στὸ φαράγγι τῆς ταπείνωσης. Ἡ ταπείνωση εἶναι ὁ πιὸ σίγουρος μεσολαβητὴς μας μπροστὰ στὸ θρόνο τοῦ Κυρίου. Τὸ ταπεινὸ φρόνημα καὶ ἡ αὐτομεμψία εἶναι ποὺ θὰ κάνουν τοὺς ἔσχατους νὰ γίνουν πρῶτοι». – **Στάρετς Μακάριος**

«Ἡ ἀγία ταπείνωση εἶναι ἕνας μεγάλος θησαυρὸς, ἀνέκφραστος πλοῦτος, δωρεὰ τοῦ Χριστοῦ ποὺ εἶναι ὁ μοναδικὸς πρᾶος καὶ ταπεινὸς στὴν καρδιά. Εἶναι ἡ μοναδικὴ ἀρετὴ ποὺ δὲν μποροῦν νὰ τὴ μιμηθοῦν οἱ δαίμονες. Εἶναι ἡ πύλη τῆς Οὐράνιας Βασιλείας ποὺ εἰσάγει σ' αὐτὴν ὅσους τὴν πλησιάζουν». – **Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Σιναΐτης**

«Οἱ ταπεινοὶ ἄνθρωποι ζοῦν συνεχῶς μὲ τὴ συναίσθηση καὶ τὸ χρέος τῶν ἀμαρτιῶν τους. Ὅσο περισσότερο αὐξάνουν οἱ δωρεές τοῦ θεοῦ στοὺς ἀνθρώπους, τόσο περισσότερο ταπεινώνουν τὸν ἑαυτὸ τους μὲ τὴ σκέψη ὅτι εἶναι ἀνάξιοι γιὰ ἕναν τέτοιο πλοῦτο». – **Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Σιναΐτης**

«Ἡ ταπείνωση ἐπειδὴ ἐκ φύσεως ἀνυψώνει τὸν ἄνθρωπο καὶ ἔχει τὴν ἀγάπη τοῦ θεοῦ καὶ ἀφανίζει σχεδὸν ὅλα τὰ κακὰ ποὺ ὑπάρχουν μέσα μας καὶ τὰ ὁποῖα μισεῖ ὁ θεός, εἶναι δυσκολοκατόρθωτη. Καὶ μπορεῖς νὰ βρεῖς σὲ ἕναν ἄνθρωπο μερικὴ ἐργασία πολλῶν ἀρετῶν, ἂν ὅμως ζητήσεις καὶ μυρωδιὰ μόνο ταπεινώσεως, μόλις ποὺ θὰ τὴν βρεῖς. Γι' αὐτὸ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔχουμε μεγάλη ἐπιμέλεια, ὥστε νὰ ἀποκτήσουμε τὴν ἀγία

ταπείνωση». – **Άγιος Ήσύχιος**

«Έχουμε ανάγκη από πολλή ταπείνωση έφόσον με τή χάρη τοῦ θεοῦ φροντίζουμε γιά τή φύλαξη τοῦ νοῦ. Ταπείνωση πρῶτα ἀπέναντι στοῦ θεοῦ καὶ ἔπειτα ἀπέναντι στοὺς ἀνθρώπους. Μὲ κάθε τρόπο καὶ ἀπὸ παντοῦ ὀφείλουμε νὰ συντρίβουμε τὴν καρδιὰ μας, μεταχειριζόμενοι καθεὶ πὺ μᾶς ταπεινώνει. Ταπεινώνουν τὴν ψυχὴ μας οἱ πολλὲς εὐεργεσίες τοῦ θεοῦ σέ μας, ὅταν τὶς μετροῦμε μία- μία καὶ τὶς φέρνουμε στοῦ νοῦ μας». – **Όσιος Φιλόθεος ὁ Σιναΐτης**

«Περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλο χρειαζόμαστε τὴν ταπεινοφροσύνη γιά νὰ εἴμαστε ἕτοιμοι σὲ κάθε λόγο πὺ ἀκοῦμε νὰ λέμε, «συγχώρεσέ με». Γιατί μὲ τὴν ταπεινοφροσύνη ὅλες οἱ παγίδες τοῦ ἐχθροῦ καταστρέφονται. Εἶναι μεγάλη ἡ ἀρετὴ τῆς ταπεινοφροσύνης, γιατί καὶ μὲ μόνη αὐτὴ οἱ ἅγιοι μπῆκαν στὸν Παράδεισο. Ἄς ταπεινωθοῦμε λίγο καὶ ἐμεῖς καὶ θὰ σωθοῦμε». – **Άββᾶς Δωρόθεος**

«Υπάρχουν δύο εἰδῶν ταπεινώσεις. Ἡ πρώτη ταπείνωση εἶναι τὸ νὰ θεωρεῖ κανεὶς τὸν ἀδερφὸ τοῦ πιὸ συνετὸ καὶ σὲ ὅλα καλύτερο ἀπὸ αὐτὸν καὶ τὸν ἑαυτὸ χειρότερο ἀπ' ὅλους. Ἡ δευτέρη εἶναι νὰ ἀποδίδει κανεὶς κάθε ἐπιτυχία του καὶ κάθε κατόρθωμά του στὴ χάρη τοῦ θεοῦ. Αὐτὴ εἶναι ἡ τέλεια ταπείνωση πὺ εἶχαν οἱ ἅγιοι». – **Άββᾶς Δωρόθεος**

«Ὁ Χριστὸς μόνο τὴν ταπείνωση θέλει κι ὅλα τὰ ἄλλα θὰ τὰ κάνει ἡ Χάρη Του». – **Όσιος Πορφύριος**

«Όπως ἡ ὑπερηφάνεια εἶναι τὸ πιὸ μεγάλο ἀπὸ ὅλα τὰ πάθη, ἀφοῦ ἔριξε τοὺς Ἀγγέλους ἀπὸ τὸν Οὐρανὸ στὴν ἄβυσσο, ἔτσι καὶ ἡ ταπεινοφροσύνη εἶναι ἡ πιὸ μεγάλη ἀπ' ὅλες τὶς ἀρετές. Αὐτὴ ἔχει τὴ δύναμη κι ἀπὸ τὴν ἄβυσσο ἀκόμα ν' ἀνεβάσει στὸν οὐρανὸ τὸν ἁμαρτωλό. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ὁ Κύριος μακαρίζει πρὶν ἀπ' ὅλους τοὺς πτωχοὺς τῷ πνεύματι». – **Άββᾶς Λογγίνος**

«Νὰ ὑπομένεις τὴν ἐξουθένωση καὶ τὴν ταπείνωση μὲ ἀγαθὴ θέληση γιά νὰ ἀποκτήσεις παρρησία στοῦ θεοῦ. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ὑπομένει

κάθε σκληρὸ λόγο χωρὶς νὰ ἀντιμιλήσει τότε μὲ στεφάνι ἄφθαρτο στεφανοῦται. Τελειότητα τῆς ταπεινώσεως εἶναι νὰ δέχεσαι μὲ χαρὰ κάθε ψεύτικη παρηγοριά. Ὁ ταπεινός, ὅταν ἀδικεῖται, δὲν ταράσσεται οὔτε ἀπολογεῖται. Δέχεται τὴ συκοφαντία σὰν ἀλήθεια καὶ δὲν φροντίζει νὰ πείσει τοὺς ἀνθρώπους ὅτι συκοφαντήθηκε ἀλλὰ ζητᾷ συγχώρηση». – **Ἀββᾶς Ἰσαὰκ**

«Γιὰ νὰ καταλάβεις πόσο σπουδαῖο ἀγαθὸ εἶναι ἡ ταπείνωση, φτιάξε μὲ τὴν φαντασία σου δύο ἀμάξια καὶ ζεῦξε στὸ ἓνα τὴν ἀρετὴ μὲ τὴν ὑπερηφάνεια καὶ στὸ ἄλλο τὴν ἀμαρτωλότητα μὲ τὴν ταπεινοφροσύνη. Καὶ θὰ δεῖς ὅτι τὸ ζεῦγος τῆς ἀμαρτωλότητας θὰ ξεπεράσει τὴν ἀρετὴ. Καὶ αὐτό, ὄχι φυσικὰ ἀπὸ τὴν δική του ἰκανότητα, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν δύναμη τῆς ταπεινοφροσύνης, ποὺ πάει μαζί της. Τὸ ἄλλο ζευγάρι πάλι θὰ καθυστερήσει ὄχι ἀπὸ τὴν ἀδυναμία τῆς ἀρετῆς, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ ὑπέρογκο βᾶρος τῆς ὑπερηφάνειας. Διότι ὅπως ἡ ταπεινοφροσύνη μὲ τὸ μεγάλο πνευματικὸ ὕψος νικᾷ τὴν βαρύτητα τῆς ἀμαρτίας καὶ κατορθώνει νὰ ἀνέβει στὸν οὐρανό, ἔτσι καὶ ἡ ὑπερηφάνεια, μὲ τὸ ὑπέρογκο βᾶρος της, κατορθώνει νὰ ὑπερνικήσει τὴν ἀνάλαφρη ἀρετὴ καὶ νὰ τὴν τραβήξει πρὸς τὰ κάτω μὲ εὐκολία». – **Μέγας Βασίλειος**

«Προτιμότερη εἶναι ἡ πτώση μὲ ταπεινοφροσύνη, παρὰ νίκη μὲ ὑπερηφάνεια». – **Ἀπὸ τὸ Γεροντικὸ**

«Προτιμῶ ἄνθρωπο ἀμαρτωλό, ποὺ ἀναγνωρίζει τὸ σφάλμα του καὶ ταπεινώνεται, παρὰ ἐνάρετο μὲ αὐταρέσκεια». – **Ἀββᾶς Σαρματίας**

«Πρὶν ἀπὸ κάθε ἄλλο, ἔχουμε ἀνάγκη τὴν ταπεινοφροσύνη. Ἄς εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ λέμε ἀμέσως στὸν ἀδελφὸ μας σὲ κάθε περίσταση «συγχώρεσέ με». Ἡ ταπεινοφροσύνη ἐξαφανίζει ὅλες τὶς παγίδες τοῦ διαβόλου». – **Ἀββᾶς Ἡσαΐας ὁ Ἀναχωρητῆς**

«Ρώτησαν κάποιο Γέροντα πότε ἀποκτᾷ ὁ ἄνθρωπος ταπείνωση. – Ὅταν θυμᾶται τὶς ἀμαρτίες τοῦ συνεχῶς, ἀποκρίθηκε». – **Ἀπὸ τὸ Γεροντικὸ**

«Κράτα διαρκῶς στὸ νοῦ καὶ στὴν καρδιά σου τὰ λόγια του τελώνη: «Ὁ θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἀμαρτωλῷ» Μόνο μὲ τὴν ταπείνωση θὰ βρεῖς σωτηρία». – **Ἀββᾶς Ἀμμωνᾶς**

«Είδα κάποτε άπλωμένες στὴ γῆ ὅλες τὶς παγίδες τοῦ διαβόλου καὶ τρόμαξα. – Ποιὸς τάχα μπορεῖ νὰ τὶς ξεφύγει; Ἔλεγα ἀναστενάζοντας. Ἄκουσα τότε μυστηριώδη φωνὴ νὰ μοῦ ἀποκρίνεται: – Ὁ ταπεινόφρων». – **Μέγας Ἀντώνιος**

«Τί πρέπει νὰ κάνεις γιὰ νὰ βρεῖς τὴν σωτηρία σου; Νὰ παραδέχῃσαι τὰ σφάλματά σου μὲ συντριμμένη καρδιὰ καὶ νὰ ταπεινώνῃσαι μπροστὰ στὸ θεό. Νὰ ὑπομένῃς ἐπίσης καρτερικὰ τοὺς πειρασμούς, πού σοῦ συμβαίνουν, καὶ νὰ εἶσαι βέβαιος πὼς θὰ σωθεῖς». – **Μέγας Ἀντώνιος**

«Σημάδι τῆς ταπεινοφροσύνης εἶναι ὅτι, ἐνῶ ἔχει κανεὶς κάθε σωματικὴ καὶ ψυχικὴ ἀρετὴ, νομίζει πὼς χρωστᾷ περισσότερο στὸ θεό, γιατί μὲ τὴ χάρη Του ἔλαβε πολλὰ χωρὶς νὰ εἶναι ἄξιος. Καὶ ἂν τοῦ ἔρθει κάποιος πειρασμός, εἴτε ἀπὸ δαίμονες, εἴτε ἀπὸ ἀνθρώπους, θεωρεῖ τὸν ἑαυτὸ τοῦ ἄξιο γι' αὐτὸν καὶ γιὰ ἄλλους ἀκόμα περισσότερους, ὥστε νὰ ἐξοφληθεῖ λίγο ἀπὸ τὸ χρέος του. Κι ἂν δὲν πάθει κάτι τέτοιο, θλίβεται πολὺ καὶ ἀγωνιᾷ καὶ ζητᾷ νὰ βρεῖ τρόπο νὰ ἐξαναγκάσει τὸν ἑαυτὸ του». – **Ἅγιος Μάρκος ὁ Ἀσκητὴς**

«Ὅποιος ἔχει ταπεινοφροσύνη καὶ ἐργασία πνευματικὴ, ὅσα διαβάζει στὶς θεῖες Γραφές, ὅλα θὰ τὰ ἐννοήσῃ γιὰ τὸν ἑαυτὸ του καὶ ὄχι γιὰ τὸν ἄλλον». – **Ἅγιος Πέτρος ὁ Δαμασκηνὸς**

«Οἱ ταπεινοὶ ἄνθρωποι ζοῦν συνεχῶς μὲ τὴ συναίσθηση καὶ τὸ χρέος τῶν ἀμαρτιῶν τους. Ὅσο περισσότερο αὐξάνουν οἱ δωρεές τοῦ θεοῦ στοὺς ἀνθρώπους, τόσο περισσότερο ταπεινώνουν τὸν ἑαυτὸ τους μὲ τὴ σκέψη ὅτι εἶναι ἀνάξιοι γιὰ ἕνα τέτοιο πλοῦτο». – **Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Σιναΐτης**

«Ὅλα ὅσα βλέπονται τὰ φωτίζει ὁ ἥλιος καὶ ὅλα ὅσα γίνονται μὲ λογικὴ τὰ ἐνισχύει ἢ ταπείνωση. Ὅταν ἀπουσιάζει τὸ φῶς, ὅλα εἶναι σκοτεινὰ καὶ ὅταν ἀπουσιάζει ἢ ταπείνωση ὅλα τὰ κατορθώματά μας εἶναι ἄχρηστα». – **Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Σιναΐτης**

«Ἡ ἀναισθησία τῆς καρδιᾶς κατὰ τὴν προσευχὴ ὀφείλεται στὴν ὑπερηφάνεια ἐνῶ ἡ θέρμη τῆς δείχνει ταπείνωση». – **Ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κουστάνδης**

«Ὅποιος πειρασμὸς κι ἂν βρεῖ τὸν ταπεινόφρονα, νικᾷ γιατί σωπαίνει». – **Ἀββᾶς Ποιμὴν**

«Ἡ Ταπεινοφροσύνη εἶναι ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ. Διὰ μέσου αὐτῆς μπῆκαν οἱ Πατέρες μας στὴν πόλη τοῦ θεοῦ». – **Ἀββᾶς Ἰωάννης**

«Ὁ ταπεινόφρων ἐν ἀληθείᾳ ἀδικούμενος οὐ ταραττεται». – **Ἰσαὰκ ὁ Σύρος**

«Κάθε πρωὶ ὁ θεὸς εὐλογεῖ τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὸ ἓνα χέρι. Ὅταν βλέπει ταπεινὸ ἄνθρωπο τὸν εὐλογεῖ μὲ τὰ δύο χέρια». – **πάπα – Τύχωνας**

«Ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ταπεινοφροσύνη καὶ φόβο θεοῦ ὅπως κι ἀπὸ τὸν ἀέρα ποὺ ἀναπνέει». – **Μέγας Ἀντώνιος**

«Ὁ δρόμος ποὺ ὀδηγεῖ στὴν ἀληθινὴ ταπείνωση εἶναι ἡ ἐγκράτεια, ἡ προσευχὴ καὶ ἡ αὐταπάρνηση». – **Ἀββᾶς Σισώης**

Εμπιστοσύνη στο Θεό, Απλότητα και Ταπείνωση

Θοσίου Παΐσιου Αγιορείτου

– Γέροντα, ἀκόμη ἀντιμετωπίζω τὸ καθετὶ ἀνθρώπινα καὶ ὄχι πνευματικά, κι ἔχω ἀγωνία.

– Εσύ βάζεις τα προγράμματα σου μπροστά από τα προγράμματα του Θεού, γι' αυτό βασανίζεσαι. Με την εμπιστοσύνη στον Θεό και με την ταπείνωση όλα τα προβλήματα λύνονται. Να κάνεις αυτό που μπορείς εσύ και μετά να αφήνεσαι στην θεία Πρόνοια, στο θείο θέλημα. Η ελπίδα στον Θεό είναι τονισμένη πίστη είναι η μεγαλύτερη ασφάλεια για τον άνθρωπο.

Μικρό πράγμα είναι να έχει κανείς σύμμαχο τον Θεό; Θυμάμαι, πριν πάω στο στρατό, έκανα προσευχή στην Αγία Βαρβάρα να με βοηθήσει – την είχα σε ευλάβεια, γιατί πήγαινα στο εξωκκλήσι της από μικρός και προσευχόμουν. «Ας κινδυνεύσω στον πόλεμο, είπα, αλλά μόνον άνθρωπο να μη σκοτώσω». Και πώς τα οικονομήσε ο Καλός Θεός! Όταν βγήκαν τα αποτελέσματα, ενώ άλλους που ήταν μορφωμένοι τους έστειλαν στην πρώτη γραμμή σαν απλούς στρατιώτες, τουφεκιοφόρους, εμένα που ήμουν του δημοτικού με πήραν για ασυρματιστή! Μου έλεγαν οι άλλοι: «Έχεις μεγάλο μέσο». «Βρε τί μέσο έχω; Δεν έχω κανένα γνωστό». «Τι; μας κοροϊδεύεις;», μου έλεγαν. «Ποιον έχεις στο Γενικό Επιτελείο;». Αφού επέμεναν, τους έλεγα κι εγώ: «**Έχω στο Γενικό Επιτελείο τον Χριστό**». Έτσι δεν χρησιμοποίησα ποτέ ντουφέκι.

– **Γέροντα, πώς αυξάνει η ψυχική αντοχή;**

– Με την ελπίδα και την εμπιστοσύνη στον Θεό, οι οποίες δίνουν δυνάμεις πολλές. Πρέπει να αφήνουμε τον εαυτό μας στα χέρια του Θεού με απόλυτη εμπιστοσύνη και να βλέπουμε την κάθε δοκιμασία σαν δώρο σταλμένο από την αγάπη του Θεού. Ο άνθρωπος που έχει μεγάλη εμπιστοσύνη στον Θεό χαίρεται τα πάντα. Είτε είναι άρρωστος, είτε μένει νηστικός, είτε τον αδικούν, είτε..., είτε..., πιστεύει ότι ο Θεός τα έχει επιτρέψει, ελπίζει στον Θεό και είναι πάντα ασφαλισμένος στο λιμάνι της ελπίδος του Θεού. Από το βιβλίο «Πάθη και Αρετές», Γέροντος Παΐσιου Αγιορείτου Λόγοι Ε΄

– Γέροντα, για να πάρει κανείς την πνευματική στροφή, τι χρειάζεται;

– Φιλότιμος αγώνας με ελπίδα και εμπιστοσύνη στον Θεό!

Η εμπιστοσύνη στον Θεό και η απλότητα με τον φιλότιμο αγώνα φέρνουν την εσωτερική γαλήνη και σιγουριά, και τότε γεμίζει η ψυχή από ελπίδα και χαρά!

Χρειάζεται υπομονή, φιλότιμο και πνευματική παλικάριά, για να στεφανωθεί ο αθλητής.

Η παλικάριά ξεπηδάει από την φιλότιμη καρδιά. Και όταν κανείς κάνει κάτι με την καρδιά του για τον Χριστό, ούτε κουράζεται ούτε πονάει, γιατί ο πόνος για τον Χριστό είναι γλέντι πνευματικό.

Η πνευματική ανάπτυξη μπορεί να γίνει πολύ σύντομα με λίγη φιλότιμη θέληση και παρακολούθηση του εαυτού μας. Στην συνέχεια θα βοηθιέται η ψυχή από τον Χριστό, την Παναγία, τους Αγγέλους και τους Αγίους. Πολύ βοηθάει επίσης η μελέτη, η προσευχή, η εσωστρέφεια, και να ησυχάζει κανείς λίγο.

Ο Χριστός μας δυναμώνει, αυτούς που αγωνίζονται «τον καλό αγώνα», τον οποίο έκαναν όλοι οι Άγιοι, για να υποτάξουν την σάρκα στο πνεύμα.

Ακόμη και όταν τραυματισθούμε, δεν πρέπει να χάσουμε την ψυχραιμία μας, αλλά να ζητήσουμε την βοήθεια του Θεού και να συνεχίσουμε τον αγώνα με γενναιότητα. Θα ακούσει ο Καλός Ποιμήν και θα σπεύσει αμέσως, όπως ο βοσκός, μόλις ακούσει ένα αρνάκι να βελάζει θλιβερά, όταν πληγώνεται, ή κάποιος λύκος ή σκύλος το δαγκώνει, τρέχει, για να το βοηθήσει.

Περισσότερο έχω αγαπήσει, έχω πονέσει και τους έχω στο νου μου συνέχεια αυτούς που είχαν ελεεινή ζωή και αγωνίζονται, παρά αυτούς που δεν βασανίζονται από πάθη. Και ο τσομπάνος το πληγωμένο ή αρρωστιάρικο αρνί πονάει περισσότερο και το περιποιείται ιδιαίτερα, μέχρι να πάρει επάνω του και αυτό.

Εάν πάλι αγωνιζόμαστε σωστά, αλλά δεν βλέπουμε καμιά πρόοδο, συμβαίνει μερικές φορές το εξής: Ο δαίμονας, επειδή του κηρύξαμε τον πόλεμο, ζήτησε ενίσχυση από τον σατανά. Έτσι, εάν πέρυσι πολεμούσαμε με έναν δαίμονα, εφέτος πολεμάμε με πενήντα, του χρόνου θα πολεμάμε με περισσότερους κ.ο.κ. Αυτό δεν επιτρέπει ο Θεός να το δούμε, για να μην υπερηφανευθούμε. Χωρίς εμείς να το καταλαβαίνουμε, ο Θεός εργάζεται στην ψυχή

μας, όταν βλέπει καλή διάθεση.

– Γέροντα, όταν κανείς αγωνίζεται και πράγματι δεν προοδεύει, τι φταίει;

– Μπορεί να αγωνίζεται υπερήφανα. Αλλά να σας πω και τί παθαίνουν μερικοί και δεν προοδεύουν; Ενώ έχουν προϋποθέσεις, τις σπαταλούν σε μικροπράγματα και μετά δεν έχουν δυνάμεις, για να ανταποκριθούν στον πνευματικό αγώνα. Ας πούμε ότι ξεκινάμε να κάνουμε μια επίθεση στον εχθρό και ετοιμαζόμαστε με όλα τα απαραίτητα, για να τον αντιμετωπίσουμε. Εκείνος όμως, επειδή φοβάται ότι δεν θα τα βγάλει πέρα, προσπαθεί να μας διασπάσει και να τραβήξει αλλού την προσοχή μας με σαμποτάζ και προσβολές σε άλλα σημεία. Εμείς στρέφουμε την προσοχή μας εκεί. Στέλνουμε δυνάμεις δεξιά και αριστερά. Ο καιρός περνά. Τα πολεμοφόδια και τα τρόφιμα λιγοστεύουν. Δίνουμε παλιό ρουχισμό στο στράτευμα. Οι στρατιώτες αρχίζουν να γογγύζουν. Και το αποτέλεσμα είναι να εξαντληθούν όλες οι δυνάμεις μας και να μην αντιμετωπίσουμε τον εχθρό. Έτσι κάνουν και μερικοί πάνω στον πνευματικό αγώνα.

– Γέροντα, στην πνευματική πρόοδο δεν βοηθάει και το περιβάλλον;

– Ναι, βοηθάει, αλλά μερικές φορές μπορεί ένας να ζει ανάμεσα σε Αγίους και να μην κάνει προκοπή. Υπήρχε μεγαλύτερη προϋπόθεση για τον Ιούδα, που ήταν συνέχεια μαζί με τον Χριστό; Ο Ιούδας δεν είχε ταπείνωση ούτε καλή διάθεση. Και μετά την προδοσία του πάλι δεν ταπεινώθηκε. Βρόντησε τα αργύρια με θυμό και εγωισμό και πήγε με πονηριά στην αγχόνη. Και οι Φαρισαίοι κινήθηκαν σαν τον διάβολο. Αφού έγινε η δουλειά τους, είπαν στον Ιούδα: «Σύ ὄψει». Ο Θεός ενεργεί ανάλογα με την κατάσταση του ανθρώπου. Το Πνεύμα το Άγιο, δεν εμποδίζεται από τίποτε. Αυτό που κατάλαβα είναι ότι, όπου κι αν βρεθεί κανείς, αν αγωνιστεί φιλότιμα, μπορεί να πετύχει το ποθούμενο, την σωτηρία της ψυχής του. Εδώ ο Λωτ ζούσε μέσα στα Σόδομα και στα Γόμορρα και σε τι πνευματική κατάσταση ήταν! Τώρα, είτε το θέλουμε, είτε δεν το θέλουμε, πρέπει να αγωνισθούμε να γίνουμε καλύτεροι, ώστε να ενεργή η θεία Χάρης

μέσα μας. Τα γεγονότα μας αναγκάζουν και θα μας αναγκάζουν να πλησιάσουμε περισσότερο στον Θεό, για να έχουμε θεϊκή δύναμη, ώστε να αντιμετωπίζουμε σωστά κάθε κατάσταση -και φυσικά ο Καλός Θεός δεν θα μας αφήσει. Θα μας προστατεύει.

Πάντως να ξέρουμε, όταν καλυτερεύουμε την πνευματική μας κατάσταση, τότε και εμείς νιώθουμε καλύτερα, αλλά και τον Χριστό χαροποιούμε. Ποιος μπορεί να φαντασθεί την μεγάλη χαρά που αισθάνεται ο Χριστός, όταν τα παιδιά Του προχωρούν; Εύχομαι να κάνουν όλοι οι άνθρωποι πνευματική προκοπή και να ενωθούν με τον Χριστό, που είναι το Α και το Ω. **Όταν από το Α και το Ω εξαρτάται όλη η ζωή μας, τότε όλα είναι αγιασμένα.**

«Πνευματική Αφύπνιση» Γέροντος Παΐσιου Αγιορείτου Λόγοι Β΄

Η ελπίδα και η εμπιστοσύνη στον Θεό

Αγίου Νικόδημου του Αγιορείτη

Είναι πολύ αναγκαίο σε αυτόν τον πόλεμο, το να μην εμπιστευώμαστε τον εαυτόν μας, όπως είπαμε· παρόλα αυτά, εάν απελπισθούμε μόνο, δηλαδή, εάν αποβάλουμε, μόνον κάθε πεποίθησι του εαυτού μας, βέβαια, η τραπούμε σε φυγή, η θα νικηθούμε, και θα κυριευθούμε από τους εχθρούς. Γι αυτό,

κοντά στη ολοκληρωτική απάρνησι του εαυτού μας, χρειάζεται ακόμη και η πλήρης ελπίδα και εμπιστοσύνη στο θεό, ελπίζοντας δηλαδή από αυτόν μόνο κάθε καλόν και κάθε βοήθεια και νίκη. Γιατί, καθώς από τον εαυτό μας, όπου είμαστε το τίποτα, τίποτα άλλο δεν περιμένουμε, παρά γκρεμίσματα και πτώσεις, για τα οποία και πρέπει να μην έχουμε εμπιστοσύνη στον εαυτό μας τελείως, κατά αυτό τον τρόπο θα απολαύσουμε οπωσδήποτε από τον θεόν κάθε νίκη, αμέσως μόλις οπλίσουμε την καρδιά μας με μίαν ζωντανή ελπίδα σε αυτόν, ότι θα λάβουμε την βοήθειά του σύμφωνα με εκείνο το ψαλμικό «**σ αὐτὸν ἔλπισε ἡ καρδιά μου καὶ βοηθήθηκα**» (Ψαλμ. 27,9).

Αυτήν την ελπίδα, μαζί και βοήθεια, μπορούμε να πετύχουμε για τέσσερις λόγους.

α) Γιατί την ζητάμε από ένα θεό, ο οποίος με το να είναι Παντοδύναμος, ο,τι θέλει μπορεί να το κάνει και στη συνέχεια μπορεί να βοηθήσει και μας.

β) Γιατί, την ζητάμε από ένα θεό ο οποίος, όντας άπειρα σοφός, όλα, τα πάντα γνωρίζει με πλήρη τελειότητα, και επομένως γνωρίζει όλο εκείνο που ταιριάζει στη σωτηρία μας.

γ) Γιατί ζητάμε αυτή την βοήθεια, από ένα θεό, ο οποίος, για να είναι ατέλειωτα αγαθός, με μία αγάπη και θέλησι που δεν περιγράφεται, είναι πάντα έτοιμος για να δώσει από ώρα σε ώρα, και από στιγμή σε στιγμή, όλη τη βοήθεια που μας χρειάζεται, για την πνευματική και ολοκληρωτική νίκη του εαυτού μας, αμέσως όταν τρέξουμε στην αγκαλιά του με σταθερή ελπίδα.

Και πως είναι δυνατόν, ο καλός εκείνος Ποιμένας μας, που έτρεχε τριαντατρία χρόνια αναζητώντας το χαμένο πρόβατο, με τόσο δυνατές φωνές, που βράχνιασε ο λάρυγγας, που περπάτησε δρόμο τόσο κοπιαστικό και ακανθώδη, που έχυσε όλο του το αίμα και έδωσε τη ζωή, πως είναι δυνατόν, λέω, τώρα που αυτό το πρόβατο ακολουθεί πίσω του, και με επιθυμία φωνάζει, και τον παρακαλεί, να μη γυρίσει σε αυτό τους οφθαλμούς του; πως μπορεί να μην το ακούσει; και να μην το βάλει στους θείους του ώμους,

κάνοντας γιορτή με όλους τους Αγγέλους του ουρανού; και αν ο Θεός μας δεν παύει από το να γυρεύη με μεγάλη επιμέλεια και αγάπη, να βρη κατά την ευαγγελική παραβολή, τη χαμένη δραχμή, τον τυφλό και κωφό αμαρτωλό, πως γίνεται τώρα να εγκαταλείψη αυτόν, που σαν χαμένο πρόβατο, φωνάζει και καλεί τον δικό του Ποιμένα; και ποιός θα πιστέψη ποτέ, πως ο Θεός, που χτυπάει πάντα την καρδιά του ανθρώπου, επιθυμώντας να μπη μέσα και να δειπνήση, σύμφωνα με την ιερή Αποκάλυψη (1), δίνοντας σε αυτόν τα χαρίσματά του, ότι, όταν του ανοίγη την καρδιά ο άνθρωπος και τον προσκαλή, αυτός θα έπρεπε να κάνη με την θέλησί του τον κωφό και να μη θέλη να μπη;

Ο 6 τρόπος για ν' απόκτηση κάποιος αυτήν την στο Θεόν ελπίδα και βοήθεια, είναι το να τρέξη με την μνήμη του στην αλήθεια των θείων Γραφών, οι οποίες, σε τόσα μέρη ας δείχνουν φανερά, ότι δεν έμεινε ποτέ ντροπιασμένος και αβοήθητος, όποιος έλπισε στον Θεό. «Κοιτάξτε τις αρχαίες γενεές και στοχασθήτε· ποιός εμπιστεύθηκε στον Κύριο και καταντροπιιάσθηκε;» (Σειράχ 2,9) (2).

Με τα τέσσερα λοιπόν αυτά όπλα οπλίσου, αδελφέ μου. Και άρχισε το έργο, και πολέμησε για να νικήσης· και βέβαια από αυτά θα αποκτήσης, όχι μόνον την ολοκληρωτική ελπίδα στον Θεό, αλλά και την ολοκληρωτική απελπισία στον εαυτό σου, για την οποία δεν παραλείπω να σου υπενθυμίσω και σε αυτό το κεφάλαιο, ότι έχεις πολλή ανάγκη από την γνώσι της· επειδή, στον άνθρωπο είναι τόσον πολύ προσκολλημένη η εμπιστοσύνη στον εαυτό του, ότι είναι κατά κάποιον τρόπο κάτι και τόσο λεπτή, που σχεδόν πάντα ζη κρυφά μέσα στην καρδιά μας, και μας φαίνεται πως δεν έχομε εμπιστοσύνη στον εαυτό μας και έχομε ελπίδα στο Θεό. Οπότε, για να φεύγης εσύ, όσο μπορείς, αυτή την μάταιη υπόληψι, και να εργάζεσαι με την έλλειψι επιστοσύνης στον εαυτό σου και με την ελπίδα στο Θεό, είναι ανάγκη να προπορεύεται η σκέψις της αδυναμίας σου, πιο πριν από την σκέψη της παντοδυναμίας του Θεού, και πάλι αυτές οι δυό μαζί να προπορεύονται πριν από κάθε μας πράξι.

1. Τα Λόγια Της Αποκαλύψεως Είναι Αυτά: «Να, Στέκομαι Μπροστά

Στην Πόρτα Και Κτυπή. Αν Κάποιος Ακούση Την Φωνή Μου Και Μου Ανοίξη Την Πόρτα, Θα Μπω Στο Σπίτι Του Και Θα Δειπνήσω Μαζί Του Κι Αυτός Μαζί Μου» (3, 20).

2. Για Αυτό Και Ο Βασιλεύς Αύγαρος, Αφού Αναστήλωσε Την Αχειροποίητη Εικόνα Του Κυρίου Μας, Πάνω Στην Πόρτα Της Πόλης Έδεσσα, Έγραψε Και Αυτά Τα Λόγια Σε Αυτή «Χριστέ Ο Θεός, Ο Εις Σε Ελπίζων, Ουκ Αποτυγχάνει Ποτέ» (Από Τον Συναξαριστή Της 1ς Τοῦ Αυγούστου).

Πηγή: Από το βιβλίο «Αόρατος Πόλεμος»

Αγίου Νικόδημου του Αγιορείτη, Κεφάλαιο Γ, Μέρος 1ο

Η Αποστολικότητα της Εκκλησίας

Του Αββά Ιουστίνου Πόποβιτς

Οι άγιοι Απόστολοι είναι οι πρώτοι θεάνθρωποι κατά χάριν. Δι' όλης της ζωής των έκαστος εξ αυτών, κατά τον Απόστολον Παύλον, λέγει περί εαυτού: «**Ζω δε ουκέτι εγώ, ζη δε εν εμοί Χριστός**» (Γαλ. 2, 20). Έκαστος εξ αυτών είναι ο επαναληφθείς Χριστός, ή ακριβέστερον ο παρατεινόμενος Χριστός. Εις αυτούς τα πάντα είναι θεανθρώπινα, διότι τα πάντα είναι εκ του θεανθρώπου. Η αποστολικότητα δεν είναι άλλο τι παρά ο θεάνθρωπος Χριστός εκουσίως οικειοποιηθείς διά της αγίας ασκήσεως των θείων αρετών: της πίστεως, της αγάπης, της ελπίδος, της προσευχής, της νηστείας, και των λοιπών αγίων αρετών. Τούτο δε σημαίνει ότι παν το ανθρώπινον εις αυτούς

ζη εκουσίως διά του Θεανθρώπου, σκέπτεται διά του Θεανθρώπου, αισθάνεται, θέλει και ενεργεί διά του Θεανθρώπου. **Διά τους αγίους Αποστόλους ιστορικός Ιησούς Χριστός ο Θεάνθρωπος, τον Οποίον αυτοί κηρύττουν, είναι ηυψίστη αξία και το έσχατον παν-κριτήριο. Ό,τι έχουν μέσα τους και ό,τι πράττουν ή κηρύττουν ή παραδίδουν είναι από τον Θεάνθρωπον, εν τω Θεανθρώπω και διά τον Θεάνθρωπον.**

*... Διά τούτο τόσος τονισμός της Παραδόσεως εν τη Ορθοδόξω Εκκλησία, όπως π.χ. όταν λέγη ο Απόστολος Παύλος: «παρέδωκα υμίν, ο και παρέλαβον» (Α΄ Κορ. 15, 3· πρβλ. 11, 2) ή όταν λέγη ο άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής: «Εμόν μεν ουδέν ερώ παντελώς· ο δε παρά των Πατέρων εδιδάχθην, φημί» (Μαξίμου Ομολογητού, Επ. 15, ΡG 91, c. 544D). Ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός εκφράζει την καθολικήν συνείδησιν των Πατέρων λέγων τα εξής: «Πάντα τοίνυν τα παραδεδομένα ημίν διά τε νόμου, και προφητών, και αποστόλων, και ευαγγελιστών δεχόμεθα, και γινώσκομεν, και σέβομεν, ουδέν περαιτέρω τούτων επιζητούντες... Ταύτα ημείς στέρξωμεν, και εν αυτοίς μείνωμεν, μη μεταίροντες όρια αιώνια, μηδέ υπερβαίνοντες την θείαν Παράδοσιν» (Ιωάννου Δαμασκηνού, Έκθ. Ορθ. πίστεως, ΡG 94, c. 792A). Ο αυτός Πατήρ, απευθυνόμενος προς όλους τους ορθοδόξους, λέγει: «Διό, αδελφοί, στώμεν εν τη πέτρα της πίστεως, και τη παραδόσει της Εκκλησίας, μη μεταίροντες όρια, α έθεντο οι άγιοι Πατέρες ημών μη διδόντες τόπον τοις βουλομένοις καινοτομείν, και καταλύειν την οικοδομήν της αγίας του Θεού καθολικής και αποστολικής Εκκλησίας. Ει γαρ δοθή άδεια παντί βουλομένω κατά μικρόν όλον το σώμα της Εκκλησίας καταλυθήσεται».

Η αγία Παράδοσις είναι όλη εκ του Θεανθρώπου, όλη διά των αγίων Αποστόλων και των Πατέρων, όλη εν τη Εκκλησία. **Οι άγιοι Πατέρες δεν είναι άλλο, παρά**«φύλακες των Αποστολικών Παραδόσεων» δηλαδή θεηγόροι κήρυκες εκείνης της Αληθείας, την οποίαν οι Απόστολοι παρέλαβον υπό του Θεού Λόγου. Διά τούτο η Ορθόδοξος Εκκλησία γεραίρει τους Πατέρας ως τα «πάγχρυσσά στόματα του Λόγου» (Κυριακή των Αγ. Πάντων).

Η αποστολική διαδοχή από την αρχήν μέχρι τέλους έχει Θεανθρώπινον χαρακτήρα. Εις την πραγματικότητα, τί είναι αυτό το οποίον **οι Απόστολοι παραδίδουν εις τους διαδόχους των ως παρακαταθήκην;** Είναι ο ίδιος ο Θεάνθρωπος Χριστός με όλην την Θεανθρωπίνην «περιουσίαν» Του και «κληρονομίαν» Του. Εάν η αποστολική διαδοχή δεν θα παρέδιδε τον Χριστόν

ως κεφαλήν της Εκκλησίας με όλον το θεανθρώπινον πλήρωμά Του, θα έπαυε να είναι αποστολική και ως εκ τούτου δεν θα υπήρχεν αποστολική Παράδοσις, αποστολική ιεραρχία, αποστολική Εκκλησία.

Η ιερά Παράδοσις είναι το Ευαγγέλιον του Χριστού, το οποίον δεν είναι άλλο, παρά ο Ίδιος ο Θεάνθρωπος, τον οποίον η χάρις και η δύναμις του Αγίου Πνεύματος μεταφυτεύει εις κάθε πιστεύουσαν ψυχήν και εις ολόκληρον την Εκκλησίαν. Διότι ακριβώς **το Άγιον Πνεύμα, ως ψυχή της Εκκλησίας,** καθιστά τα του Χριστού ιδικά μας και ημάς ενσωματώνει εις το Σώμα του Χριστού και καθιστά συσώμους Χριστού. Η ζωή των πιστών εις την Εκκλησίαν δεν είναι άλλο παρά η κατά την χάριν του Αγίου Πνεύματος θεανθρωποποίησις αυτών, ήτοι εν-χρίστωσις και χριστοποίησις αυτών. Όλη η ζωή των Χριστιανών είναι μια διαρκής χριστοκεντρική Πεντηκοστή, διότι το Άγιον Πνεύμα διά των μυστηρίων και των αρετών παραδίδει τον Χριστόν ως Σωτήρα εις έκαστον πιστόν κάνοντας έτσι να γίνη ο Χριστός «η ζωή μας» (Κολ. 3, 4), η ζώσα παράδοσις της αιωνίου ζωής μας.

Ο Κύριος Ιησούς Χριστός ως Παράδοσις εις την Εκκλησίαν παραδίδεται και φανερούται κατά τον πληρέστερον τρόπον εις την θείαν Ευχαριστίαν, η οποία αποτελεί την εκδήλωσιν και συνέχισιν της όλης θεανθρωπίνης Οικονομίας του Χριστού δι' ημάς και διά την ημετέραν σωτηρίαν. Εις την θείαν Ευχαριστίαν εκδηλούται και βιούται η ενεργός και πραγματική παρουσία του Χριστού εις την Εκκλησίαν Του. Κατά την επαγγελίαν Του «ιδού εγώ μεθ' υμών ειμι πάσας τας ημέρας έως της συντελείας του αιώνος» (Ματθ. 28, 20). Η θεία Ευχαριστία ως κοινωνία του Χριστού και δι' Αυτού κοινωνία και ζωή μετά της Αγίας Τριάδος είναι ακριβώς το «Σώμα» και το πλήρωμα της Αποστολικής Παραδόσεως της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Πράγματι, εις την Αποστολικήν, Ορθόδοξον Εκκλησίαν του Χριστού, την ζώσαν και ζωοποιόν Παράδοσιν αποτελούν ακριβώς η θεία Λειτουργία με όλην την άλλην λατρείαν, με τα μυστήρια της Εκκλησίας και τας αρετάς της.

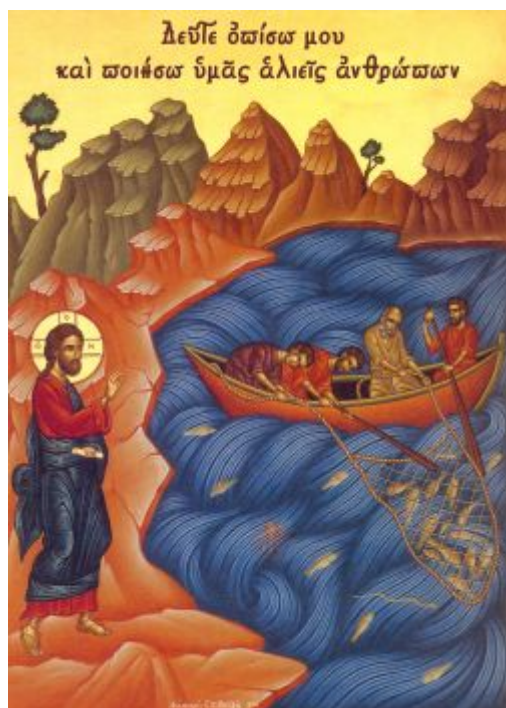
Η αποστολικότης λοιπόν της Εκκλησίας και η ιερά Παράδοσις της είναι ο Θεάνθρωπος Χριστός ως Εκκλησία και εν τη Εκκλησία, εν τη θεία Ευχαριστία, εν τη Λατρεία, εν τη Διδασκαλία, εν τη κεχαριτωμένη ζωή. Η Παράδοσις αυτή και η αποστολικότης διαφυλάττεται διά της προσευχής και της όλης ευσεβείας, όπως ακριβώς την ωμολογούσαν, εκήρυττον, επροστάτευον και διεφύλαττον οι Πατέρες και αι Οικουμενικαί Σύνοδοι.

Ο ΑΣΚΗΤΗΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΟΣ (1884-1980)»

Τεύχος 3. ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2001. Θεσ/νίκη

Έκδοσις: «ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΥΨΕΛΗ»

Δεύτε οπίσω μου και ποιήσω υμᾶς αλιεῖς ἀνθρώπων

Οσίου Βασιλείου Επισκόπου Σελευκείας

Ὅσοι εἶναι σοφοὶ ἰατροί, τότε αποδεικνύουν πιο θαυμαστή την τέχνη τους, ὄχι ὅταν καταπολεμήσουν το πάθος δια πυρός και σιδήρου, συμφώνως με τον νόμο του πολέμου, ἀλλά ὅταν, κολακεύοντας το πάθος με κάποια γλυκά φάρμακα, επινοήσουν την ἴαση του πάσχοντος, και, αποφεύγοντας τις τεχνικές που του προκαλοῦν φόβο, κοιμίσουν τους πόνους με κάποια ἥπια και εύληπτα παρασκευάσματα, και τον ελευθερώσουν ἀπό το πάθος. Ἔτσι ο πάνσοφος ἰατρός και βασιλεύς, ο Κύριος ημών Ἰησοῦς Χριστός, βλέποντας την Οικουμένη να νοσεῖ ἀπό το πάθος της

ασεβείας και να φλεγμαίνει από τις κοσμικές απάτες που την οδήγησαν στην ειδωλομανία, δεν ρίπτει πύρινη βροχή, ούτε ωθεί τη θάλασσα να εκστρατεύσει κατά της ξηράς, ούτε εξοπλίζει κατά της ασεβείας τη βία των στοιχείων της φύσεως, αλλά πείθει με θαύματα, προσελκύει με ευεργεσίες, και με ουράνιους λόγους μεταπλάθει τα φλεγμονώδη πάθη της ψυχής. Ήδη δε επιλέγει και μερικούς ευτελείς μαθητάς και εμπιστεύεται στα χέρια και στις γλώσσες τους την ιατρεία της Οικουμένης.

«Περιπατών» λέγει «παρά την θάλασσαν της Γαλιλαίας είδε δύο αδελφούς, Σίμωνα τον λεγόμενον Πέτρον και Ανδρέαν τον αδελφόν αυτού, βάλλοντας αμφίβληστον (δίκτυ) εις την θάλασσαν. Ήσαν γαρ αλιείς. Και λέγει αυτοίς. Δεύτε οπίσω μου και ποιήσω υμάς αλιείς ανθρώπων. Οι δε ευθέως αφέντες τα δίκτυα ηκολούθησαν αυτώ». Ω της αληθώς μεγάλης βουλής και της αθανάτου σοφίας! Θέλοντας να διδάξει τους ανθρώπους πράγματα παράδοξα και δόγμα νέον και πολιτείαν ουράνιον, και αναζητώντας εκείνους που θα υπηρετήσουν ένα τέτοιο δόγμα, παρέβλεψε πόλεις, διέγραψε δήμους, δεν εζήτησε τη βοήθεια κάποιας βασιλείας, περιφρόνησε τη δύναμη του πλούτου, emίσησε την ισχύ των ρητόρων, δεν εστήριξε την ελπίδα του σε γλώσσες φιλοσόφων. Παρέτρεξε έθνη και δεν υπελόγισε ούτε σε στρατιωτική προπαρασκευή ούτε σε ικανότητα χειρών ούτε σε ταχύτητα ποδών. Και γιατί απαριθμώ τα ανθρώπινα πλεονεκτήματα; Αφήνοντας τις τάξεις των αγγέλων να παραμένουν στην ησυχία, περιήρχετο λιμένες και ποταμούς, ακρογιαλιές και εργαστήρια, θέλοντας να δανεισθεί από αυτά τους υπηρέτες των δογμάτων. Και παρουσιαζόμενος ενώπιόν τους παρακαλούσε λέγοντας: «Δεύτε οπίσω μου, και ποιήσω υμάς αλιείς ανθρώπων». Εσάς, λέγει, ήλθα να θηρεύσω. Αλιείς επιζητώ και όχι βασιλείς. Ναύτες προτρέπω, όχι δυνάστες. Παύσετε να αγωνίζεσθε κατά της αψύχου θαλάσσης. Μεταφέρετε για χάρη μου την αλιευτική τέχνη στην ξηρά. Εδώ υπάρχει πέλαγος ασεβείας. Σ' αυτό απλώστε προς χάριν μου τα δίκτυα σας και θηρεύσετε την ευσέβεια. «Δεύτε οπίσω μου» μαθηταί ιδικοί μου και καθηγηταί της Οικουμένης. Χρησιμοποιήστε την τέχνη σας για αλιεία ουράνια. Θάλασσα ειδωλολατρίας απλώνεται παντού, από νέφος πολυθείας καλύπτεται η κτίσις. Βυθός ασεβείας έχει κατακλύσει

τα πάντα. Πνίγονται άνθρωποι κάτω από τα δαιμονικά κύματα. Πλήρης ο κόσμος από τη δυσωδία των αιμάτων, μολύνεται από τις ζωές που θυσιάζονται. Σε αλιείς θα αναθέσω τη θεραπεία τους, την ιδική σας τέχνη επιζητεί το πάθος τούτο. Ας χρησιμοποιήσουμε σωτήριο φάρμακο για την κτίση που κινδυνεύει.

«Δεύτε οπίσω μου. Οι δε, αφέντες τα δίκτυα ηκολούθησαν αυτώ». Συντρέχει από τον πόθο του Δεσπότη ο χορός των μαθητών. Δεν εθεώρησε ως φαντασία την κλήση, ούτε το μέγεθος της υποσχέσεως τους στέρησε τις ελπίδες, ούτε τους ανάγκασε να εκστομίσουν παρόμοια λόγια προς τον Δεσπότη: Γιατί μας χλευάζεις άνθρωπε, βλέποντάς μας να παλεύουμε με τα κύματα; Γιατί εμπαίζεις τον κόπο μας με λόγια άξια γέλωτος; Μας βλέπεις να ταλαιπωρούμεθα με τη θάλασσα, και ενώ η τέχνη κηρύττει την ευτέλεια, εσύ λέγεις «Δεύτε οπίσω μου, και ποιήσω υμάς αλιείς ανθρώπων»; Ποίον πλούτον επικαλούμενοι, ειπέ μας, θα ελκύσουμε τους ακροατάς; Μήπως θα τους δείξουμε τα σχισμένα δίκτυα και θα συλλάβουμε σαν θηράματα τους λαούς; Ποίαν ρητορικήν ικανότητα χρησιμοποιώντας θα σαγηνεύσουμε με την καλλιπέεια του λόγου τις ακοές; Ή μήπως με ναυτικές εκφράσεις θα αιχμαλωτίσουμε τις ψυχές των βασιλέων; Ιχθείς εμάθαμε να αλιεύουμε, όχι ανθρώπους.

Τίποτε από αυτά δεν είπαν, ούτε εσκέφθησαν, αλλά πραγματικά, αφού τους διαπέρασε ο λόγος σαν άγκιστρο, ακολούθησαν τον Δεσπότη που τους ωμιλούσε και εδιδάσκοντο μυστικώς τον τρόπο της αλιείας. Να αγρεύουν μάθαιναν, και εκείνα που επρόκειτο να πράξουν, τα υπέμειναν πρώτα εμπράκτως. Έλεγε: «Δεύτε», και καλούμενοι ακολουθούσαν. Ω! η έμπρακτος απόδειξις των λόγων! «Δεύτε», εγώ παρασκευάζω το δόλωμα με τα δικά σας λόγια. Εγώ θα επιστρέψω πόλεις και λαούς με τις φωνές τις δικές σας, σεις είσθε η απαρχή της αλιείας μου. Σας καλλιεργώ χρησιμοποιώντας προς τούτο εσάς τους ίδιους. Μου ήταν δυνατόν να χρησιμοποιήσω βασιλείς ως υπηρέτες. Μου ήταν δυνατόν να προσελκύσω γλώσσες ρητόρων για να υπηρετήσουν το δόγμα μου. Ημπορούσα να εμπιστευθώ στα αγγελικά τάγματα το κήρυγμα. Αλλά τότε η σπουδαιότητα των υπηρετών θα αποσπούσε από εμένα τη δοξολογία.

Διότι η δύναμις του υπηρετούντος υποκλέπτει τη δόξα του ενεργούντος. Δεν δέχομαι να υπηρετηθώ από τον πλούτο, μήπως συνεργαζόμενος νοθεύσει το θαύμα. Εσάς ευρίσκω έμπιστους φύλακες των θαυμάτων μου. Διότι από όποιους δεν διαθέτουν κανένα ανθρώπινο πλεονέκτημα, από εκείνους διαφυλάττεται ακεραία η δύναμις της θεότητας. Έτσι θαυμάζεται και ο στρατιώτης, όταν επιτύχει κάποιο ανδραγάθημα με όπλα ευτελή. Η αρετή θέλει να διαμοιράζεται τη δόξα του κατορθώματος με εκείνον που το κατόρθωσε.

Ας αναχαιτισθούν τα λόγια της απιστίας, ας φραγεί η γλώσσα, δεν χωρεί συκοφαντία. Ας μη λέγει κάποιος ασεβής, όταν βλέπει πόλεις και χώρες να αυτομολούν σύσσωμες προς το κήρυγμα: πώς δεν θα έπειθε ο Χριστός, αφού προέβαλε τους σοφιστάς ως κήρυκες; Εφόβισε με όπλα και υπέταξε ψυχές. Δεικνύοντας χρήματα δελέασε οφθαλμούς. Με τον φόβο κυρίευσε τη γνώμη. με πλήθη έφερε τα πλήθη με το μέρος του.

Σεις όμως, απογυμνωμένοι από όλα αυτά, απογυμνώστε από κάθε πρόφαση τους συκοφάντες. «Δεύτε πίσω μου, και ποιήσω υμάς αλιείς ανθρώπων». Γίνετε μετά την θάλασσα αλιείς της ξηράς, ας περιβληθεί με δίκτυα η γη. Από τώρα θα είσθε αλιείς ανθρώπων. Επειδή οι άνθρωποι επινόησαν τους αλληλοσπαραγμούς κατά το παράδειγμα των ιχθύων, ας συλληφθούν από τα μεγάλα σας δίκτυα, ας υποστούν ό,τι και οι ιχθείς για να σωθούν.

Αμέσως σαν να διαπέρασε άγκιστρο τις ακοές τους, ηκολούθησαν προθύμως αυτόν που αναζητεί ελεύθερα θύματα. Και χαιρετώντας τα δίκτυα απαρνήθηκαν τη θάλασσα και ακολούθησαν τα νεύματα του Σωτήρος. Έτσι λοιπόν, αφού προμηθεύθηκαν τα δίκτυα του Δεσπότη και έγιναν μαθηταί της παραδοξοτάτης αλιείας, όταν ο Κύριος ανελήφθη εις τους ουρανούς, οι μαθηταί αλίευαν με τα δίκτυα της χάριτος τα γένη των ανθρώπων. Και χρησιμοποιώντας τη νέα τέχνη σε συγκεντρώσεις Ιουδαίων, συνέλαβαν αμέσως τρεις χιλιάδες. Δευτέρα βολή, και τα δίκτυα ήρπασαν πέντε χιλιάδες. Ίσως ποθείτε να μάθετε το δόλωμα με το οποίο συνέλαβαν τους πέντε χιλιάδες. Ήταν ένας χωλός εμπρός στην ωραία πύλη, τον οποίο η φύσις, αδρανοποιώντας τις βάσεις των ποδών με μίαν

ασθένειαν, τον παρέδωσε στη χάρη να τον μεταχειρισθεί όπως θέλει. Και αφού τον έδεσε ο Πέτρος με το άγκιστρο της πίστεως, έκαμε όλον τον δήμο δεσμώτη της γλώσσης του. Έγινε και εκείνος ο μέγας Κορνήλιος θήραμα αυτής της σαγήνης.

Αφού συνέλαβαν έτσι τους Παλαιστίνιους, έφεραν στις νήσους την τέχνη της χάριτος, σαγηνεύοντας μετά την ξηρά τη θάλασσα. Είδαν την Κύπρο, αφού είχαν την Αντιόχεια. Μετά από αυτό κατέλαβαν την Παμφυλία. Εσυλήθη η Μακεδονία. Η θράκη προσέτρεξε, η Ελλάς συνελήφθη από την γλώσσα. Η Ρώμη έκρυψε το διάδημα και προσεκύνησε το κήρυγμα του σταυρού. Αλλεπάλληλες πόλεις εδέχθησαν αυτομάτως να συλληφθούν από τα αποστολικά δίκτυα. Δεν έπαυσαν να τα απλώνουν μέχρι που όλος ο περίβολος της οικουμένης συνελήφθη από τα δεσποτικά δίκτυα. Αλλά ω των παραδόξων και υπερφυσικών γεγονότων! Επειδή ο διάβολος πλήττεται με αυτά που βλέπει, μην υποφέροντας να βλέπει τη σωτηρία εξαπλουμένη, μηχανεύεται να θανατώσει τους κήρυκες, σαν να διεγείρει κάποια αγριότερα θαλάσσια κήτη εναντίον των αλιέων. Αλλά εκείνοι τον μεν θάνατον δέχονται, δεν έπαυσαν όμως την αλιεία και μετά το τέλος τους. Εργάζονται και μετά τον θάνατο το πρόσταγμα του Δεσπότη, και μολονότι κρύπτονται στον τάφο, δεν λησμόνησαν την αποστολή τους. Διότι και οι τάφοι ομιλούν, όταν θελήσει η χάρις. Επειδή είναι αληθής εκείνος που τους εκάλεσε λέγοντας: «Δεύτε και ποιήσω υμάς αλιείς ανθρώπων».

Αυτώ η δόξα και το κράτος εις τους αιώνας των αιώνων. Αμήν.

(5ος αιών – Migne, P.G. τομ. 85, στ. 332. Από το βιβλίο “Πατερικόν Κυριακοδρόμιον”, σελίς 131 και εξής. Επιμέλεια κειμένου: Δημήτρης Δημουλάς)

ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑΣ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ Η
ΠΑΡΑΤΑΞΗ (ΣΥΝΑΞΗ ΤΩΝ
ΑΓΙΟΡΕΙΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ)

Μητροπολίτου Προικοννήσου Ιωσήφ

Εορτάζουμε σήμερα

«Τη δευτέρα Κυριακή του Ματθαίου, την μνήμην εορτάζομεν πάντων των Οσίων Πατέρων, των εν Αγίω Όρει του Άθω λαμπάντων».

Όρη ιερά και, άγια υπάρχουν πολλά... Άγιο όρος και θεοβάδιστο, το Σινά. Εκεί δόθηκε από τον ίδιο το θεό Σαβαώθ ο Νόμος στο δούλο Του τον Μωυσή. Άγιο όρος το Θαβώρ! **Εκεί η Μεταμόρφωση του Ιησού υπήρξε για τους Αγίους Αποστόλους μια εμπειρία θεώσεως.** Άγιο όρος το Όρος των Ελαιών, απ' όπου ο θεάνθρωπος ανελήφθη στους ουρανούς, «ίνα πέμψη τον Παράκλητον τω κόσμω» κ.λπ. Όμως εμείς όταν μιλάμε για «Άγιον Όρος», εννοούμε «τον αγιώνυμο Άθω, τον νοητό της θεοτόκου και ωραίο παράδεισο».

Το «Περιβόλι της Παναγίας», όπως απλά τον αποκαλούμε. Άθως. Άγιον Όρος, Περιβόλι της Παναγίας! Ένα βουνό και μια χερσόνησος, που έλαβε το όνομα της απ' αυτό. Ένα τοπίο ελληνικό, αρκετά όμορφο βέβαια, μα όχι και μοναδικό στις φυσικές ομορφιές. Ένας ζωγράφος, ένας ποιητής, θα μπορούσε να ελκυσθεί ίσως περισσότερο από κάποιες άλλες γωνιές της ελληνικής γης. Κι όμως ο Άθως έχει μια δική του ομορφιά, μυστική, κρυμμένη από τα βέβηλα μάτια εκείνων που ως άφρονες λένουν «εν τη καρδία αυτών: ουκ έστι θεός» (Ψαλμ. 13: 1). Η ομορφιά αυτή, η απρόσιτη σ' όσους δεν διαθέτουν τις πνευματικές προϋποθέσεις, οφείλεται στα μυρίπνοα άνθη που άνθισαν στις υπώρειες του. Στα κρίνα τα αειθαλή και πανεύοσμα, που φύτρωσαν στις κοιλάδες του. Στα δένδρα του τα ουρανομήκη και ευσκιόφυλλα, που αναβλάστησαν στα παράλιά του. **Στο χορό, θέλω να πω, των Οσίων, των Ομολογητών, των Ιεραρχών και των Μαρτύρων, που στο διάστημα της υπερχιλιόχρονης χριστιανικής ιστορικής πορείας του ανέδειξε!** Στα ιερά καρδιοστάλακτα δάκρυα τους! Στους αλάλητους στεναγμούς της καρδιάς τους! Στις θεοπειθείς ευχές τους! Στην ισάγγελη πολιτεία τους! Στην καλή ομολογία της Πίστεως! Στα τίμια μαρτυρικά αίματά τους! Η δεύτερη Κυριακή του Ματθαίου είναι ήμερα μνήμης, τιμής, εορτασμού και πανηγύρεως όλων εκείνων των φιλόθεων ψυχών, που με την κατά θεόν άσκησή τους στον Άθωνα, με την καλή ομολογία της Ορθοδόξου Πίστεως, ή και το μαρτύριο ακόμη χάριν του

Χριστού και της πατρώας ευσέβειας, «ευηρέστησαν θεώ και ανθρώποις», έκλεισαν τον Ιερό εκείνο τόπο, δόξασαν την Εκκλησία, φώτισαν ολόκληρη την ανθρωπότητα, μας χάρισαν νέα, ακριβή σταθμά και μέτρα πίστεως και ευσέβειας!...

Ποιούς να μνημονεύσει πρώτα κανείς και ποιούς έπειτα; Τον Αθανάσιο, δομήτορα, κτήτορα της Λαύρας; Πέτρο τον επώνυμο του Άθω; Γρηγόριο τον Παλαμά, τον στύλο της Ορθοδοξίας; Νήφωνα τον ιεραπόστολο Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως; Συμεών τον Νεμάνια, που μετέλλαξε την επίγεια βασιλεία με την ουράνια; Κοσμά τον Πρώτο, τον Ιερομάρτυρα, και τους μαζί με αυτόν προμάχους της Ορθοδοξίας; Κοσμά τον Αιτωλό, τον Ισαπόστολο Φιλοθείτη; Μακάριο τον Διονυσιάτη Νεομάρτυρα; Τους διά πνιγμού τελειωθέντες Ιβηρίτες Οσιομάρτυρες; Τους ολοκαυτωθέντες Ζωγραφινούς; Νικόδημο τον Αγιορείτη, τον απλανή διδάσκαλο της Εκκλησίας; Ή μήπως τους ανώνυμους εκείνους κι άγνωστους - γνωστούς, όμως, πολύ καλά στο θεό, των οποίων τα ιερά λείψανα «ως βοτάνη ανατέλλουν» σε κάθε γωνιά της αγιορείτικης γης και σκορπούν ευωδία και ιάματα; «Επιλείπει γαρ με διηγούμενον ο χρόνος...» (Εβρ. 11: 32).

Τί να τιμήσει και τί να θαυμάσει κανείς περισσότερο; Τα δάκρυα της κατανύξεως ή τα αίματα του μαρτυρίου; Τους βαθυκάρδιους στεναγμούς της μετανοίας ή τα βασανιστήρια της ομολογίας; Την πτωχεία για τον Ιησού ή τον πλούτο της αρετής; Το βάθος της ταπεινώσεως ή το ύψος της θεολογίας; Τους αγώνες κατά των παθών ή τα τρόπαια κατά των αιρέσεων και της ασεβείας; Τη συνέπεια της πράξεως ή τον πλούτο της θεωρίας; Την κατά κόσμον ασημότητα ή την εν Χριστώ μεγαλοσύνη; **Το ατημέλητο της σάρκας ή τη λαμπρότητα της ψυχής; Την διά βίου σιωπή ή την κατά το μαρτύριο στεντόρεια ομολογία; Το χαροποιό πένθος ή τον γλυκασμό της θεοπτείας; Την εκκοπή κάθε ψεκτού πάθους ή το «παθείν τα θεία»; Τη νοερά προσευχή ή την με αγάπη διακονία; Την διά Χριστόν σαλότητα (τρέλλα) και μωρία ή την ένθη σοφία;** «Απορεί πάσα γλώσσα ευφημείν προς αξίαν»...

Αλλά η γιορτή των Αγιορειτών Αγίων, πέρα από την απόδοση της πρέπουσας τιμής στους ουρανοβάμονες αυτούς θείους άνδρες και

επίγειους αγγέλους, έχει και μια άλλη διάσταση: Είναι ένας καθρέφτης. Ένας αδυσώπητος καθρέφτης για όλους εμάς! Για όλους που φέρουμε το υπεύθυνο όνομα «Χριστιανός Ορθόδοξος», κι ακόμα πιο πολύ για όσους φέρουμε το ίδιο με εκείνους σχήμα...

Αν «τιμή μάρτυρος», κατά τον πολύ τα θεια Χρυσόστομο, είναι η «μίμηση μάρτυρος», και εάν, κατά τον ίδιο, «εορτή είναι των αγαθών έργων η επίδειξη· της ψυχής η ευλάβεια· η προσοχή της ζωής μας», εκείνο στο οποίο μας καλεί ο πανηγυρικός εορτασμός των «του Άθω Πατέρων και αγγέλων εν σώματι», είναι προφανές και πασίδηλο...

Ένα τροπάριο της Λιτής της Ακολουθίας των Αγιορειτών Αγίων που είναι ύμνος και δέηση μαζί, θα ήταν νομίζω η καλύτερη κατακλείδα τούτων των γραμμών:

«Όσοι Πατέρες οι εν τω Όρει τούτω τους ασκητικούς αγώνας ανύσαντες, υμείς εκ νεότητος τον σταυρόν του Κυρίου αράμενοι, δι' αυτού υμίν ο κόσμος εσταύρωται και αυτοί τω κόσμω· το μεν αισθητώσ αυτού χωρισθέντες το δε, και νοητώσ αυτώ νεκρωθέντες. Όθεν διπλήν ειδότες την πράξιν του σταυρού, διπλήν και την ανάβασιν προς αυτόν εποιήσατε, διά πράξεως και θεωρίας, εις την ενδεχομένην ανθρώποις ελάσαντες τελειότητα, και νυν εν ουρανοίς συνδοξασθέντες Χριστώ, ως και συμπαθόντες, πρεσβεύσατε υπέρ των ψυχών ημών».

(Όσοι Πατέρες, σεις αγωνιστήκατε τους ασκητικούς αγώνες σε τούτο το όρος, σεις από τα νιάτα σας σηκώσατε στον ώμο τον Σταυρό του Χριστού και μ' αυτόν ο κόσμος σταυρώθηκε για σας και σεις για τον κόσμο, μα και νοερά πεθάνατε για τον κόσμο. Λοιπόν διπλή την μάθατε την πρακτική του Σταυρού και διπλά ανεβήκατε στο ύψος του, με την πράξη και με την θεωρία και έτσι φθάσατε στην τελειότητα που μπορεί να φθάσει ο άνθρωπος. Και τώρα που βρίσκεστε στον ουρανό και δοξάζεστε μαζί με το Χριστό, αφού πάθατε και μαρτυρήσατε μαζί του, παρακαλέστε Τον για τη σωτηρία των ψυχών μας.)

Ιωσήφ, Μητροπολίτου Προικοννήσου, «Οσμή ζωής», εκδ. Άθως